

KAM IŠ TO NAUDA

Trečius Watergates ligos metus pradėjus

Jau sukako dveji metai kai amerikiečiai serga Watergate liga. Laikraščiai, radijas ir televizija pilni pranešimų apie ją. Kartais darosi nuobodu ir pikta. Ypač su brendusiems Europoje, kurios valstybių gyvenimas taip buvo susijęs su kitų valstybių žygiais, kad nutylėti savo valdžios netobulumą, buvo tiesiog patriotinė pareiga. Amerikoje tačiau užaugusius ilgainiui apima toks saugumo jausmas, kad i

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

savo valdžią žiūri kaip nusi-kaltėlius, kuriuos anksčiau ar vėliau reikia uždaryti ka-lėjime. Gali sakyti, kad tai tradicinė amerikiečių pažiū-ra, kuri be abejo turi gerų pusių. Šiaip ar taip kraš-tas su minimaline pagarba savo valdžiai, o labai dažnai ir visai be jos, padarė dide-lės pažangos. Kiekvienu at-veju bent materialiai pralen-kė visus kitus kraštus.

Gyvenimas nestovėjo vie-toje. Gyventojų visame pa-saulyje padaugėjo, o atstu-mai susisiektimo technikos dėka sumažėjo. Šiandien JAV nėra izoliuotas konti-nentas, kurio gyventojai ga-lėtų daryti ką nori. Jų liki-mas yra susijęs su viso pa-saulio likimu, jų valstybė ga-li paveikti viso pasaulio isto-rijos raidą. Už tat kartais atrodo, kad visos kalbos apie Watergate yra tik baisus laiko gaišinimas, triukšmas dėl nieko.

Žinia, įsilaužimas į Water-gate demokratų būstinę buvo nusikaltimas, už kurį tiesioginiai atsakingi jau se-niai neteko savo turėtų pos-tų ir nėra jokių įrodymų, kad pats prezidentas būtų įsakęs tai padaryti. Jam primetamas noras tik nuslėp-ti Baltųjų Rūmų ryšius su tą nusikaltimą fiziniai atliku-siais. Ir kol tai nebus išspręsta, krašto valdžia yra daugiau ar mažiau suparali-žuota. Kam iš to nauda?

Mes jau šioje vietoje sy-kį minėjome, kad Nixono re-žimas Amerikos politinę siste-mą privedė prie perfekci-jos ir ... absurdo. Visi tie 'nusikaltimai', kurie dabar primetami jam, buvo dau-giau ar mažiau praktikuoja-mi jo pirmakūnų. To reika-lavo politinė sistema. Kaip gali sukelti milžiniškas pinigų sumas be 'specialių inte-resų' talkos? Ir kas duos pi-nigus, iš to kada nors nesi-tikėdamas naudos? Jei gali imti politiniams reikalams pinigų iš unių ir naudo-tis jų aparatu, kaip gali už-drausti rinkti pinigų iš pramonininkų?

Už tat gali teigti, kad visai 'nekalto' nėra nė vieno poli-tiko, išskyrus gal milijonie-rius. Iš to logiška išvada bū-tų kad turtas yra sąlyga bū-ti bet kokiam pareigūnui. Anksčiau taip daug kur ir buvo. Net karininkais galė-jų būti tik turtingieji, nes dalį aprangos reikėjo pa-tiems įsigyti. Bet ar tai deri-nasi su demokratijos idea-lais? Turto įtaką į valdžią ga-li panaikinti tik komunisti-nėse valstybėse, bet tai ne-turi daug prasmės, nes val-džia ten iš viso nesikeičia ir valdantieji gyvena geriau negu pavaldiniai. Už tai gali sakyti, kad senatoriai, kurie eventualiai nubalsuos Nixo-no nušalinimą nebus daug 'doresni' už prezidentą, ypač jei kas juos taip nuodugnai patikrintų kaip Nixonas da-bar yra tikrinamas.

Dėl to politikai nesisku-bina Nixono teisti. Didžiaus-ia triukšmą kelia jų pasam-dyti jauni intelektualai, ku-rie iš dalies taip nori pada-ryti karjerą, iš dalies idealis-tiniais sumetimais. Dauge-liui intelektualų vyriausybės ir spaudos tarnyboje atrodo, kad nuo Rooseveltto laikų prezidentūra įsigijo per daug valdžios. Jiems atrodo, kad prezidentą ir jo parei-gūnus reikia priversti laiky-tis taisyklių ir įstatymų, kad tikslas nepateisina pri-emonių. Tai idealas, kuris jungia labai plačią koalici-ją. Rasit, tai ir pagirtinas noras, bet ar tai išeis kraš-tui į naudą, negali būti tik-ras. Jau senovės romėnai ži-nojo, kad aukščiausias įsta-tymas visdėlo yra tik valstybės labas.

JAV viceprezidento G. Fordo linkėjimai Lietuvai Kongresui

JAV viceprezidentas Ge-rald R. Ford atsiuntė Ame-rikos Lietuvių Tarybos pir-mininkui dr. K. Bobeliui tokio turinio laišką: "Jaus-čiau garbę, jeigu Jūs galėtu-mėte atsilankiusiems į aš-tuntąjį Amerikos Lietuvių Kongresą perduoti mano sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Labai pritinka, kad atsto-vai lietuvių kilmės ameri-kiečių, kurių tradicijos ir kultūriniai laimėjimai tiek praturtino mūsų kraštą, su-sirenka užtikrinti, kad tos tradicijos ir tie laimėjimai būtų tęsimi.

Lietuvių ryžtas ir laisvės troškimas, matomi jų ilgoje istorijoje, yra tikrai nuo-stabūs.

Tebūnie Jūsų aštuntasis kongresas sėkmingas ir te-būnie pasiekti numatytieji tikslai.

Nuoširdžiai Jūsų,

Gerald R. Ford".

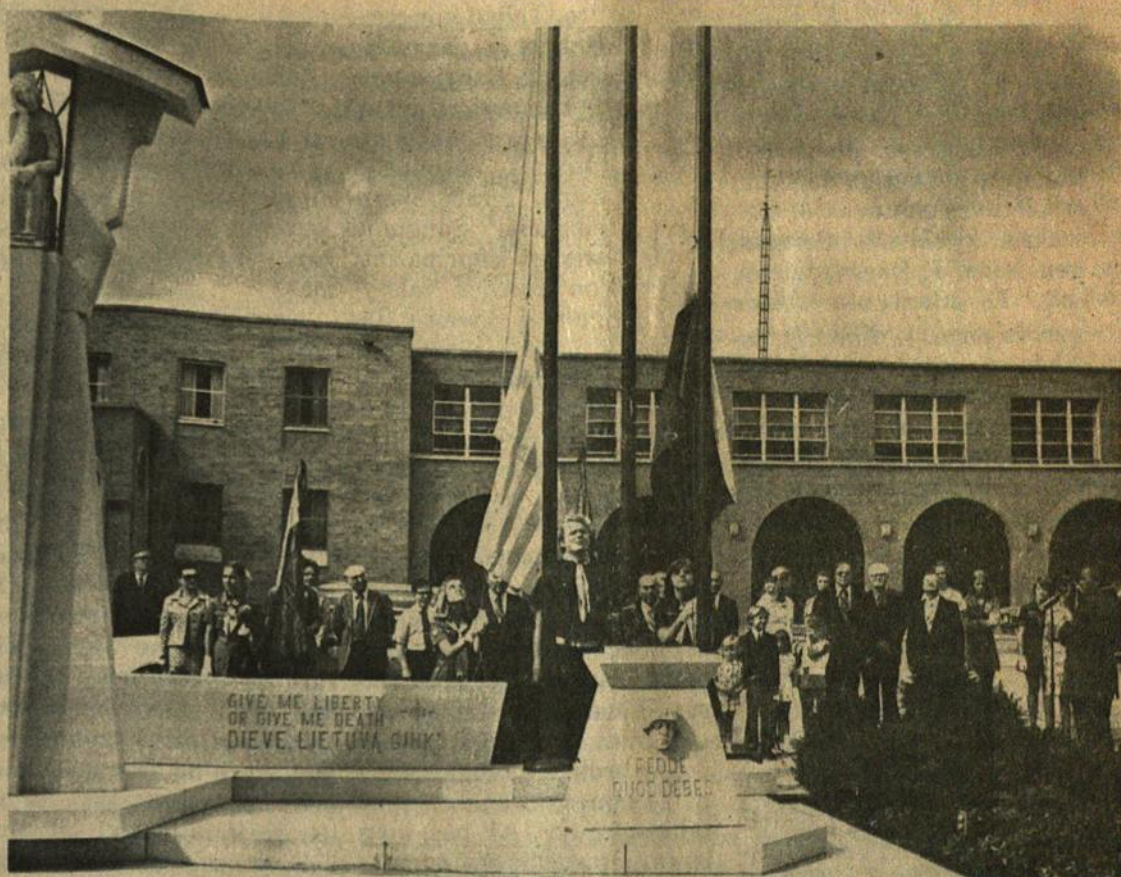
GUBERNATORIUS
LUCEY SVEIKINA
LIETUVIUS

Wisconsin gubernatorius P. J. Lucey atsiuntė Ame-rikos Lietuvių Tarybos pir-mininkui dr. K. Bobeliui raštą, kuriuo sveikina lietuvius, Chicagoje rugs. 28-29 d. ruo-šiamo Amerikos Lietuvių Kongreso proga. Pažymi, kad sveikina pastangas ug-dyti lietuvių kultūrą ir pa-laikyti tradicijas, reiškia vil-

(Nukelta į 2 psl.)

"The New World" vyr. redaktorius Lloyd Anderson, atsilankęs į Amerikos Lietuvių Tarybos centro būstinę, su reikalų vedėja Irena Blinstrubiene ir informacijos direktoriumi kun. J. Prunskiu. Šiuo metu Altos centras daug rūpinasi Chicagoje rugs. 28-29 d. šaukiamu Amerikos Lietuvių Kongresu.

Birželio trėminių minėjimas Clevelande įvyko birželio 16 d. Clevelando miesto merui Ralph J. Perk paskelbus "Lithuanian Commemoration Day", iš ryto, prie Nauj. parapijos bažnyčios pastatyto žuvusiems paminklo, susirinkus visuo-menei buvo pakeltos vėliavos. Minėjimas - akademija vyko parapijos salėje.

J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDO LIETUVIAI PAMINĖJO BAISŪJŲ BIRŽELĮ

Kaip jau trumpai rašėme pereiną sekmadienį Clevelando lietuvių su derama rimtimi paminėjo baisiųjų birželio trėminių 33-čią su-kaktį.

Abėjose lietuvių bažny-čiose šia intencija buvo at-našaujamos Šv. Mišios. Šv. Jurgio bažnyčioje šiai su-kakčiai būdingas giesmės giedėjo Čiurlionio ansamb-lis. Po pamaldų, apsiniaukęs dangus lietaus ašaromis ta-rytum pritarė Naujosios pa-rapijos salėj susirinkusiems liūdnos sukakties minėti da-lyviams.

"Ne linksmo ir laimingo įvykio minėti čia mes šian-dieną susirinkom, bet minė-ti ji mes turime" -- pradėjo savo trumpą žodį ALT Clevelando skyriaus pirminin-kas Algis Rukšėnas. "Pri-valome ji minėti ne tik to-dėl, kad mes patys nepamirš-tume kas mūsų tėvynėje birželį prieš trisdešimt trejus metus įvyko, bet kad šią pareigą paveldėtų ir ateinančios kartos. Kad, kaip mes šią dieną iš naujo ryžtamės aukotis ir dirbti Lietuvos laisvės atstatymui, kad ir jos kas metai birželį rinktųsi ir iš naujo pasižadė-tų kovoti už savo tėvų žemės teises tol, kol ten išnyks Baisiojo Birželio šmėkla ir jos vietoj suplevesuos lais-vės vėliava ir suskambės

laisvės daina. Aną gražųjį Lietuvos birželį rusiškasis Barbaras pavertė Baisiuoju Birželiu. Toks jis liks Lietu-vos istorijoje". Toliau jis pri-minė, kad prieš metus oku-pavęs Lietuvą, to birželio 14-15 dienomis okupantas žiauriausiomis priemonėmis iš Lietuvos žemės išrovė apie 40.000 lietuvių. Bet tai buvo tik pradžia. Priešas šiuos barbariškus veiksmus pakartojo dar ne vieną kar-tą. Ištikrųjų šios genoci-

do priemonės buvo supla-nuotos jau 1939 metais, tai yra tada, kai Lietuva buvo dar laisva ir neutrali valsty-bė, kai Sovietų Sąjunga pasirašė su Lietuva Nepuoli-mo paktą...

Clevelando merą atstova-vo Miesto Viešųjų Įmonių Direktorius Raimondas Ku-dukis. Jis perdavė linkėji-mus ir perskaitė šios sukak-ties proga išleistą proklama-ciją, skelbiančią 1974 m. bir-želį (Nukelta į 7 psl.)

Jonas Kreivėnas, pergyvenęs žiaurius bolševikų kan-kinimus, ir neseniai pasiekęs laisvąjį pasaulį susirinku-siems papasakojo savo išgyvenimus Sibire. Po kalbos jaunos skautės įteikė jam ramunų buketą. Gilumoje sto-vi ALT pirm. A. Rukšėnas ir dr. V. Stankus.

Organizacijų vėliavos Birželio trėminių minėjime Clevelande. Scenoje Amerikos ir Lietuvos himnus gieda Bronius Kazėnas.

J. Garlos nuotrauka

ALT INFORMACIJOS

(Atkelta iš 1 psl.)

DAUG PRIELANKUMO
AMERIKOS LIETUVIŲ
KONGRESUI

Amerikos Lietuvių Taryba gavo visą eilę laiškų iš mūsų vadovaujančių asmenų, kurie šiltai atsiliepia apie šaukiamą Amerikos Lietuvių Kongresą. Jo garbės komitete jau sutiko dalyvauti Lietuvos atstovas J. Kajeckas, vysk. V. Brizgys, gen. kons. J. Daužvardienė, inž. E. Bartkus. Altos garbės pirm. L. Šimutis, sutikdamas įeiti į garbės komitetą, pažadėjo kongreso reikalų rašyti spaudoje ir pareiškė norą prisidėti prie kitų darbų, kur tik jis bus reikalingas.

RADIJO FREE EUROPE
BESIROPINANT

Illinois senatoriui Ch. Percy buvo pasiūsta Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko telegrama, rašant paremti reikalą, kad būtų paskirta lėšų radijo stočių Free Europe ir Radio Liberty lietuviškoms programoms, kurios pasiekia gyventojus anapus geležinės uždangos. Sen. Percy tuo reikalu daro pastangų.

AMERIKOS LIETUVIŲ
KONGRESO GARBĖS
KOMITETAS

Sudaromas platus Chicagoje šaukiamo Amerikos Lietuvių Kongreso garbės komitetas. Į jį jau sutiko įeiti Chicago meras Daley, senato bei kongreso nariai: Ch. Percy, H. Scott, A. Stevenson, J. Tower, C. Albert, R. Huber, E. Derwinski, R. Hanrahan, L.J. Hogan, R. McClory ir F. Annunzio.

JAV KONGRESE PA-
SMERKĖ LIETUVIŲ
OKUPACIJĄ

JAV atstovų rūmų narys Frank Annunzio posėdžio metu pasakė kalbą, kuri buvo išspausdinta 'Congressional Record' ir kur pažy-

mėjo, kad Lietuva, Latvija ir Estija jau nuo 1940 m. kenčia rusų okupaciją, kurios metu ištrema daugybę gyventojų ir daugelis tūkstančių nekaltų žmonių mirė Sibire. Toliau kongresmanas Annunzio pažymėjo, kad priešpauža Baltijos valstybėse kelia susirūpinimo, ir dėl to jis yra pasiūlęs atstovų rūmams rezoliuciją 431, kurioje ipraeigojama JAV delegacija Saugumo konferencijoje nepripažinti priverstino Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

'Congressional Record' pakartotinai išspausdino tos rezoliucijos tekstą, su Annunzio pridėtomis pastabomis, kad mes negalime pilnai džiaugtis savo politine ir ekonomine laisve, kai milijonai kitų mums artimų žmonių kenčia dėl to, kad jiems brutaliai atimtos pačios pagrindiniausios žmogaus teisės. Būdami laisvi, mes turime būtiną pareigą padėti mūsų broliams, sugautiems už geležinės uždangos. Ypač tai ipareigoja JAV-bes, kaip laisvojo pasaulio vadovus, — kalbėjo atstovų rūmuose Frank Annunzio. Jo kalba išspausdinta 'Congr. Records' birž. 10 d.

LIETUVIŲ KONGRESE
BUS DALYVIŲ IŠ VISUR

Amerikos Lietuvių Tarybos centrinę būstinę pasiekia vis nauji pranešimai, kad rengiamasi dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese, kuris įvyks rugsėjo 28-29 d. Chicagoje, Pick-Congress viešbutyje. Pvz. buvo gautas iš Seminole, Fla. raštas Amerikos Lietuvių R.K. Moterų s-gos pirm. D.E. Kamm kad ji dalyvaus kongrese.

"SIMO KUDIRKOS MOTI-
NĄ MATYSIME AMERI-
KOJ"

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobelis gavo raštą iš kongreso atstovo R.P. Hanrahan, kuris užtikrina, kad jis Simo Kudirkos klausimą gyvai judins ir toliau. Jis tikisi, kad jo

RAGANŲ MEDŽIOKLĖ
TĘSIAMA...

Dirvoje jau porą kartų buvo rašyta, kad Amerikoje vyksta taip vadinama 'raganų medžioklė', t.y. įtariamų 'buv. nacių bendradarbių ir karo nusikaltėlių' ieškojimas.

Kaip Naujienos š.m. birželio 7 d. pranešė, tas 'raganų ieškojimas' pasuko štai kokia linkme.

New York Times vakar dienos numeryje paskelbė, kad Imigracijos ir Naturalizacijos Tarnyba paskelbė 37 asmenų sąrašą. Tie žmonės yra tyrinėjami kaip tariamai buvę nacių karo nusikaltėliai. Verne Jervis tos tarnybos pareigūnas, pareiškęs NYT laikraščiui, kad kaltinimai prieš tuos 37 asmenis yra ne 'criminal charges', bet 'allegations'. Skundai atėję iš įvairių šaltinių: iš organizacijų, iš kai kurių

motiną Šulskienę mes netrukus pamatysime Amerikoje. Kongresmanas Honrahan Altai atsiuntė nuorašą rašto, kuriuo jis kreipėsi į senato ir atstovų rūmų užsienio reikalų komitetų narius, pareiškdamas, kad negalima Sovietų Sąjungai duoti kokių prekybinių nuolaidų, kol ji kliudo JAV piliečiams Simo Kudirkos motinai Marijai Šulskienei, sugrižti į JAV.

Amerikos Lietuvių Tarybai atsiuntė raštą ir kongresmanas P.H. Frelinghuysen, kuris užtikrina, kad dės visas pastangas S. Kudirkai išlaisvinti.

LIETUVA IOWOS
FESTIVALY

Bettendorf, Iowoj, vidurinės mokyklos tarptautinio festivalio organizatoriai per Mariją Pareigis kreipėsi į Altos centrinę būstinę painformuodami, kad ten tautų festivalyje birž. 16 d. bus atstovaujama ir Lietuva ir paprašė lietuviškos trispalvės bei medžiagos apie Lietuvą. Altos įstaiga paskolino Lietuvos vėliavą ir nusiuntė 100 egz. prof. J. Ereto knygos apie Baltijos tautas. Tame tautų festivaly pademonstruoti lietuviškus tautinius šokius buvo pakviesta mūsų šokėjų grupė, vadovaujama Nijolės Pupienės.

IŠRINKUS NAUJĄ
VALDYBĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, kurie išrenka naują valdybą, yra prašomi tuojau pranešti naujos valdybos sąstatą ir pirmininko adresą Altos centrui Chicagoje, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Ypač prieš Amerikos Lietuvių Kongresą yra daugiau susirašinėjimų ir svarbu turėti tikslus adresus.

asmenų užsieniuose, iš Amerikos gyventojų. Iš 37 asmenų tik 12 nėra Amerikos piliečiai.

Šis sąrašas skelbiamas Teisingumo Departamento vardu, nes imigracijos tarnyba priklauso tam departamentui. Tas paskelbimas laikomas atsakymu kongreso atstovei Elizabeth Holtzman, kuri gegužės 20 dieną apkaltino departamentą apsileidimu ir paviršutinišku mu aiškinant karo nusikaltėlius.

Pareiškimas, paskelbtas kartu su sąrašu, pavadintas 'Our current Nazi war criminals list'. Minėtas Verne Jarvis pareiškė, kad šis pavadinimas nėra tikslus. Jis iš tiesų esąs tik pavardžių kompiliacija asmenų, kuriuos įvairūs šaltiniai minėjo kaip karo nusikaltėlius ir kurie dabar yra investuojami.

Verne Jarvis pareiškė New York Times laikraščiui, kad investigacijos tikslas yra toks: pirmiausia, nustatyti ar įvairūs asmenys yra Amerikoje, toliau, jei jie yra Amerikoje, nustatyti ar jie yra kalti karo nusikaltimuose ir trečia, jei asmuo yra kaltas, — ką su juo reikėtų daryti.

Galimybės esančios: deportavimas, atidavimas užsienio valstybei, kuri nori asmenį teisti arba — pilietybės atėmimas.

Imigracijos ir Naturalizacijos komisaras L.F. Chapman paskelbė laišką, atsakydamas į atstovės Holtzman priekaištus, kurie vadinami be pagrindo. Tame laiške Chapmanas sako, kad kai kurie kaltinami asmenys, suminėti atstovės Holtzman, yra jau mirę, kiti gyvena kitose šalyse. Kiti buvo jau tyrinėti ir nebuvo rasta jokių kaltės įrodymų.

Komisaras Chapmanas prideda, kad pagal dabar veikiančius Amerikos įstatymus nėra galima ištremti svetimą, nežiūrint kokie būtų prieš jį kaltinimai. Reikia surasti įrodymus, iškelti prieš jį formalius kaltinimus ir pravesti bylą.

Tarp paskelbtų 37 pavardžių sąraše yra dr. Hubert Strughold, mokslininkas, dirbęs Amerikos erdvės tyrimų programoje. Toliau Naujienos deda sąrašą tų asmenų, kaip juos skelbė NYT

Nuo savęs norėtume pridurti, kad buvęs New Yorko apygardos Imigracijos ir Naturalizacijos viršininkas Sol Marks prieš kiek laiko pranešė, kad jis išėina į atsargą. Kas jo vietą užims, nebuvo pranešta. (as)

PRESS BRAKE
OPERATOR
FOR POWER BRAKES, ABLE TO DO
SETUP.

SPOT WELDER
FOR 100 KVA MACHINE
Able to do own setup with minimum
of supervision.

ALSO SPOT WELDER TRAINEE.
MACHINISTS—
GENERAL

BENCH MECHANICS AND MACHINE
SHOP TRAINEES.

Clean modern shop—Good rates—Excellent benefits—Plenty of overtime.

KELLETT CORP.
EASTON RD.
(Opposite Naval Air Station)
WILLOW GROVE, PA.

Call (215) OS 5-2930
An Equal Opportunity Employer
(43-47)

'VILKAS IR ĖRIUKAS' INDIJOS
VANDENYNE

Kad pasaka apie vilką ir ėriuką gali būti ir ne pasaka, rodo kad ir šitoks reiškinys. Savaitraštis 'Moscow News' š.m. gegužės 11-18 d. laidoje Nr. 18 išidėjo 'Indų - Sovietų Draugystės' pirmininko Jaswani Singh Groverio ilgesnį laišką dėl padėties Indijos vandenyne. Anot tos 'draugystės' pirmininko pareiškimo, 'draugystė' neseniai turėjusi savo susirinkimą ir išnešusi griežtą rezoliuciją prieš 'imperialistų' sumanymą įsisteigti savo karinę bazę Indijos vandenyne Diego Garcia saloje.

'Šitoks vieningas Indijos piliečių nusistatymas ir griežtas anglų-amerikiečių pasmerkimas Indijos vandenyne paversti karinio susidūrimo arena', anot korespondento, esąs labai pasigėrėtinas.

Esą, imperialistinės jėgos visais galimais būdais stengiasi įrodyti, kad sovietų karo laivynas Indijos vandenyne sudaro grėsmę ir todėl tą grėsmę norima pašalinti sudarant savo karinį laivyną. Indijos ir kitų kraštų vyriausybės, esą, jau seniai pasmerkusios šitokius 'imperialistų' melus. Nepaprastai 'džiuginantis' reiškinys buvęs ir Maskvoje sėdinčio Novosti Press Agency politinio skyriaus stebėtojo, generolo Sviatoslav Kozlovo šiuo reikalu pareiškimas. Generolas Kozlov, esą, pareiškęs, kad Sovietų Sąjunga neturi ir nėra pasirengusi steigti kokias nors karines laivyno bazes Indijos vandenyne erdvėje ar kitur. — Matyt, kad laiško rašėjas užmerkęs akis grabinėjasi patamsyje: ar jam nežinoma, kad sovietai jau turi įsisteigę savo laivyno karines bazes čia pat Indijos pašonėje — Ceilono saloje, Adene, Yemene ir jau baigia ruošti bazę Raud. jūros pakrantėje prie Somalijs. Ar šios sovietų bazės tai ne bazės? Na, kartais sąvokas, jei reikia, galima ir sukeisti.

Toliau tas generolas pareiškęs, kad "Sovietų Sąjunga visad rėmė ir remia žmonių pastangas, žmonių ginančių savo laisvę ir nepriklausomybę... — Ach, kad taip praktikoje būtų!

Esą, Azijos liaudis niekada nepamirš, kokią nešvankią rolę suvaidino Jungtinių Amerikos Valstybių septintasis laivynas Vietname ir vėliau, Indijai padedant 'laisvinti' Bangladeshą iš Pakistano valdžios, kai tas amerikiečių laivynas iplaukė į Bengalijos įlanką, grąsindamas 'laisvinimo' pastangas paversti niekais. — O, kaip atsimename, to laivyno keli laivai buvo iplaukę į Bengalijos įlanką padėti evakuoti Ryt. Pakistane gyvenančius amerikiečius, jei to reikėtų. Bet nereikėjo.

Savo laišką buvęs maharadžių palikuonis baigia

Maskvoje nukaltais šūkais: Šalin imperialistus iš Indijos vandenyne! Nereik mums imperialistų bazių vandenyne! Indijos vandenyne — tik taikos zona! — Matote, kaip sukeistos sąvokos: jei sovietai ten įsistigė savo bazes — tai tik taikai saugoti, o jei amerikiečiai — tai jau tik agresijai...

Prieš kiek laiko čia buvo rašyta, kad JAV senatas svarstė lėšų paskyrimo klausimą įsteigti Diego Garcia salelėje laivyno aprūpinimo bazę, bet nutarė tam reikalui lėšų neskirti. Tačiau vėliau buvo patirta, kad lėšų paskyrimo reikalas (150 milijonų dolerių) nėra atmetamas ir tebesvarstomas toliau.

Kad Indija tikrai siekia 'taikingo sugyvenimo su visais' (pagal sovietinį terminą) rodo ir jos šiomis dienomis padarytas atominis sprogdinimas, nustebinęs visą pasaulį. Indijos ministrė pirmininkė Indira Gandhi, paskelbdama apie įvykusį sprogdinimą, net rankas iškėlusį į dangų džiūgavo, kad 'štai ir mes įėjome į atominių galybių tarpą! Bet tas sprogdinimas labai nemaloniai nuteikė jos kaimynus — Pakistaną ir Persiją: prieš ką gali būti nukreipta ši 'galybė', nors skirta ir 'taikos reikalams', kaip Indira pareiškė. Mat, Persija bėdos atveju yra pasižadėjusi Pakistanui padėti. O Persija, tarp kitko, buvusio embargo prieš amerikiečius metu buvo viena iš tų, kurie stengėsi tą embargo, kad ir slaptomis, laužyti. Be to, Persija yra pats geriausias amerikiečių ginklų, lėktuvų ir kitų karinių įrengimų pirkėjas, kas ne tik indams, bet ir dar daugiau 'taiką' mylintiems sovietams negali patikti.

Tarp kitko, visas pasaulis labai nustebo, kad Indija, turėdama milijonus badaujančių savo krašto žmonių, milijonus rupijų paskyrė pasigaminanti atominę bombą, vieton kad pasirūpinus savo vargstančių tautiečių gerove. Kur logika? Gamina si atomines bombas, o savo krašto žmėms išlaikyti maldauja aukų iš kad ir tų pačių 'imperialistų'. Ne paslaptis, kad amerikiečiai skiria milijonus dolerių ekonomines ir karines paramas (rodos, kad ta parama prieš kiek laiko buvo sulaukyta). Net ir pati Sovietų Sąjunga pereitais metais pasuntė tūkstančius tonų kviečių, nupirktų iš amerikiečių už grašius, pašelpti badaujančiai Indijai. O Indija, matote, kokią prabangą išsigalvojo... (ab)

MANUFACTURING

Manufacturer of office machinery in Overbrook area has immediate opening for individual with good mechanical ability to maintain special card manufacturing machinery. Machine shop experience desirable. Good hourly wage plus excellent company paid benefit program. Call 215-878-9600 & ask for Production Mgr. (43-49)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UZ CERTIFIKATUS MOKAME:

7½% — 4 metų su \$10,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6¼% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

BEGĖDIŠKO FARSO VIRŠŪNĖ

Birželio 16 dieną Sovietų imperijoje vyko rinkimai į TSRS Aukščiausiąją Tarybą. 'Rinkimų' procedūra laisvajam pasauliui jau gerai žinoma. Čia, spaudoje, kai kur pasigirdo sarkastiški tokių 'rinkimų' aptarimai. Juk rinkimų rezultatai jau buvo žinomi nuo pat pirmos dienos, kada pradėta 'išskirti' kandidatus. Kandidatai neturi oponentų netgi iš tų pačių partiečių. Kiek reikia išrinkti, tiek ir kandidatų! 'Išrinktinus' asmenis nominavo kompartija iškišdama per įvairius, taip pat kompartijos padalinių, suvartus susirinkimus. Birželio šešioliktoji, sekmadienis, visoje Sovietų imperijoje, įskaitant deja ir okupuotą Lietuvą, praėjo rinkiminės istorijos ženkle. "Kas nebalsuoja, tas, tuo pat pasisako prieš sovietų valdžią", šūkis yra raktas į sovietinių 'rinkimų' farsą. Bolševikams svarbu sukurti bendros istorijos vaizdą: visi balsuoja, niekas neabejoja sovietinio režimo vertybėmis. Sovietiniai rinkimai yra būdas priversti sovietų pavaldinius pareikšti lojalumą ir atsidavimą "šlovingai komunistų partijai".

Ta masinė isterija labai primena hitlerinės Vokietijos propagandinius triukus. Ir ten buvo praktikuojami tokie pat indoktrinacijos būdai. Toks 'rinkimų' farsas yra neatskiriama kiekvienos tironijos privilegija.

Birželio 16 d. mums tenka pastebėti ne dėl 'rinkimų' komedijos, bet dėl sovietinės profsąjungos atsišaukimo į "visus profesinių sąjungų narius — Tarybų Sąjungos darbininkus, darbininkes, inžinierius, technikus, žemės ūkio darbuotojus, tarnautojus, mokslo, kultūros ir meno veikėjus". Čia yra išvardinti visi Sovietų imperijos pavaldiniai. Kiekvienas jų įkinkytas į "komunizmo statybą". Gi "Visasąjunginė profesinių sąjungų centro valdyba" yra tam tikra kompartijos filialė, kuriai parankiau kalbėti visų žmonių vardu.

Iš to atsišaukimo sužinome, kad per šiu metų derlių surinks 222 milijonų tonų grūdų. Kad per ketverius pastaruosius metus aprūpinta butais arba jų butai atremontuoti — 45 milijonai žmonių. Pažymėta, kad palengva didėja apmokėjimai už darbą. Kad žmonės gauna kelialapius ir gydyklas. Ir tt. Šie dalykai pabrėžiami, norint irodyti dirbančiojo žmogaus ekonominį užsitikrinimą sovietinio režimo sąlygose.

Bet kitaip atrodo šie 'laimėjimai', paėmus popieri, pieštuką ir prisiminus aritmetiką. 222 milijonai tonų grūdų 250 milijonų gyventojų valstybei, reiškia nepilną toną vienam gyventojui. Atmetus grūdus, skirtus pašarui, jų lieka dar mažiau. Vidutiniškai šių metų derlius atneša paskiram žmogui la-

bai kuklų grūdų racioną. Juo blogesnė gyvenamojo ploto padėtis. Skaitant vidutiniui šeimai turint 3 ar 4 asmenų, per metus atremontuotais arba naujais butais aprūpinama 1,2% gyventojų.

Kitas, labai būdingas pareiškimas skirtas dabar JAV-se madingai 'detentei'. Taikos užtikrinimo privilegijos absoliučiai prirašomos sovietų vadų nuopelnams. "Igyvendinant partijos parengtą Taikos programą, nuo šaltojo karo einama į tarptautinio įtempimo mažinimą", skelbia atsišaukimas. "Išaugo tarptautinis mūsų partijos, socialistinės Tėvynės autoritetas", akiplėšiškai tvirtina atsišaukimo autoriai, rūpestingai pirmon yieton išrašydami partiją, po jos nuopelnų litanijos jau dirbančiuosius.

Atsišaukime neužmiršta prigrąsyti žmones "spartinti darbo našumo augimą", tausoti kiekvieną darbo laiko minutę, stiprinti darbo drausmę".

Birželio 16 dieną 250 milijonų sovietų pavaldinių, nebodami užtarnauto poilsio dienos, sekmadienį, buvo varinėjami po gatves ir laukus su vėliavomis, ragino vienas kitą atiduoti balsus 'už geriausius', ir, vakariop, per visas radijo ir televizijos stotis klausėsi, kad 'geriausieji' išrinkti! Greta to begėdiško farsio partiniai varovai neužmiršta dirbančiuosius prigašdinti, priversti pasizadėti dirbti daugiau.

DEŠIMTOJI VINCO KRĖVĖS LITERATŪROS PREMIJA

Montrealio lietuvių akademis sambūris šimet skiria dešimtąją Vinco Krėvės literatūros premiją už geriausią 1972-1973 metais išleistą lietuvių grožinės literatūros knygą Vakarų pasaulyje. Vadovaujantis premijos statutu, Krėvės premija negali būti skiriama knygai, jau atžymėjai kokia kita premija ar laimėjusiai literatūrinį konkursą. 500 dolerių Vertės Vinco Krėvės literatūros premija skiria ir organizuoja Montrealio lietuvių akademis sambūris. Iškilmingas premijos įteikimas numatomas š.m. spalio 5 d. Montrealyje, Kanadoje.

Kn ygą dešimtąją Vinco Krėvės literatūros premijai atrinks ir balsų dauguma nuspręs penkių asmenų juri komisija, kurios sprendimas yra galutinis. Juri komisijos sudėtis bus viešai paskelbta vėliau, kai savo atstovus juri komisijon paskirs Lietuvių Rašytojų Draugija ir Lietuvių Bendruomenė.

1972-1973 metais išleistų jų knygų autoriai ir leidėjai yra prašomi Akademiniame sambūriui atsiųsti po 5 (bet ne mažiau dviejų) egzempliorius Krėvės premijai kandidatuojančių knygų. Gavus po 5 egz. kandidatuojančių knygų, juri komisijos darbas būtų daug našesnis ir

Neilgas tas laiškas redakcijai. Tikrai 21 eilutė. Bet verta ties laišku sustoti, pastoti lyg geizerio vandenį požeminę šilumą. Tas laiškas vienas iš daugelio, kurie pasirodo plačioje amerikinėje spaudoje. Imame "The Arizona Republic" dienraštį ir skaitome:

Lietuviams atimtos teisės.

Birželio 15 d. Amerikos lietuviai kartu su viso laisvo pasaulio lietuviais paminės Sovietų Sąjungos smurtą, kuriuo buvo 1940 metais aneksuota Lietuvos valstybė ir žiaurios tūkstančių lietuvių deportacijos į Sibiro koncentracijos stovyklas.

Šiandieną Lietuvos žmonės atimtos tautinio ir valstybinio apsisprendimo teisės, lietuviai kenčia religinį ir politinį persekiojimą, lietuviams atimtos esminės žmogiškos teisės.

Sovietų Sąjunga dabar siekia santalkos, kaip išim-

APLEISTI SODAI, KAPAI, PAMINKLAI...

Kada Kryžkalnio plentų sandūroje, ant aukštos kalvos buvo pastatytas 'Padėkos' paminklas, sovietinė spauda rėkte rėkė apie paminklo reikšmę ir simbolizmą. Tai, esą, dėkingoji lietuvių tauta įamžino savo dėkingumą Raudonajai Armijai — išlaisvintojai! Dešimtys sovietinių tranų pasakė prie paminklo ilgą, trafaretinę kalbą, Raudonosios Armijos dūdų orkestras grojo sovietines melodijas. 'Padėka' buvo gerai įbetonuota ir dabar, kiekvienas keliauninkas plentu, stebi tą gana nenatūraliai atrodančią moterį ant Kryžkalnio kalvelės. Moteris glaudžia prie pilvo gėlių puokštę. Stebėdami paminklinę statulą iš tolo, rusai apibūdina ją su maskvinio humoro: "baba v interesnom položeniji" (tai nėščia bobelė)! Tai anekdotas, į ušienį turistų išvežtas, tad autentiškas.

Kryžkalnio paminklas yra didžios propagandinės reikšmės. Bet ar lygiai gerbiami paminklai, kurie skirti žymiesiems lietuvių kultūros asmenims? Apie tai dėsto 'Literatūros ir Meno' (Nr. 42) korespondentai A. Berželionis ir A. Butkevicius.

Vienas jų lankėsi Jurbarko. Jis pavaizduoja, kaip dabar atrodo garsusis kun. Vasilickovų parkas, kurį savininkas dovanojo Jurbarko miesto visuomenei nepriklausomybės metais. Dabar parkas sovietinių pareigūnų žinioj.

"Čia kyla daug karčių minčių", rašo korespondentas. "Gaila žiūrėti į apleistą, užverstą lapų krūvomis, šakomis, sudaužytų stiklų šukėmis, pasiilgusį šeimininkiškos priežiūros parką. Sudėgusi šokių strada, lyg būtų pataikęs tuoj po gaisro..."

Jurbarko dabar gyvena apie dešimtį tūkstančių iš Rusijos importuotų barbarų. Miesto pakraštį iškilo penkiaaukščių barakų miestas. To priemiesčio gyventojai yra parko lankytojai. Garsusis savo buvusiu grožiu

lengvesnis. Negautas 1972-73 metais išleistas knygas, juri komisija jų gali ir visiškai nesvarstyti.

Knygos siūstinos Akademinio sambūrio pirm. dr. Jūratorė Ciplijauskaitei-Tanner, 699 Victoria Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada.

RIMAS DAIGŪNAS

tiniių teisių valstybė su Jungtinėmis Amerikos valstybėmis. Šis Sovietų Sąjungos siekis suteikia Jungtinėms Amerikos Valstybėms nepaprastą galimybę palengvinti Lietuvos žmonių ir kitų pavergtų tautų padėti.

Pasirašė: Emily Josen, Amerikos lietuvių bendruomenės pirmininkė.

Pavyzdingas tekstas: čia parašyta viskas, ko gali reikalausti lietuvių prezidento Nixono maskvinių vizitų išvakarėse. Tokia, išviršiniai "smulkmena": laiškas Lietuvos laisvės reikalui tolimos nuo Washingtono Arizonos amerikinėje spaudoje. Bet toks poelgis, kurių tiek daug plačioje Amerikoje, yra pats skaudžiausias krislas sovietinės propagandos akyje.

Kaip keista ir baisu: egzilio tariamo elito elementai viešnagauja Vilniuje Lietuvos užgrobito ir lietuvių

trėmimo mėnesyje. Jie ten neišvengiamai vaidina pamiršusius Lietuvos tragediją. O Arizonoje Lietuvos tragedijos šauksmas pulsuoja, pasiekia spaudinio puslapį, tūkstančiams byloja apie Lietuvos prievartavimą, okupaciją.

"Smulkmenos" milžiniškume reikalauja, kad prezidentas Nixonas prabilūt Maskvoje apie Lietuvos laisvės problemą. Ir, pasvėrus Amerikos užsienio politikos beprincipingumą, savotišką avantiūrizmą, ką matome iš kelių tikrai pastarųjų mėnesių balanso, aiškų minoritetą — sau taikomo — ūpą, mes galime pasitikinčiai atspėti: apie Lietuvos laisvę Maskvoje nebus kalbama!

Apmaudu ir skaudu tai tvirtinti, tačiau ir apie tai reikia kalbėti. Tai talkina grūdintis ir tuščių vilčių mirazui neleisti mūsų manevrams vadovauti. Juk pragmatistinės valstybės kvailokos spekuliacijos su drausminga-diktatūra neatšaldys tų tyrai patriotinių geizerių, prie kurių prilygtini laišakai redakcijoms, kuriuos

rašo lietuviai Lietuvos reikalui. Arizona yra dykumų kraštas. Tad ar šis Emily Josen laiškas yra balsas šaukiantis tyruose? Visai ne! Ne skaičiais stipri kariuomenė, bet karių dvasia ir pasiryžimu. Laiškai redakcijoms prilygtinai trimiams. Kol trimitininkas bokš te — pilis nenugalėta.

Padėjus patetiką ir alegorijas į savo vietą, matome keistas varžybas, kurias pagimdė humanizmo stoka valstybių santykiuose. Varžosi humanizmas, vis prilyginamas smulkmenai, su milžiniškumu, kas vadina realia politika. Tarptautiniame forumo Lietuvos problemoms atsisakoma suteikti net minimalių dėmesio dozių. Tuo tas "tarptautinis forumas" aktyviai dalyvauja lietuvių tautos dvasinio genocido procese.

Istorija nėra paperkama. Jos pamokos ryškios. Nevisad 'smulkmena' buvo smulkmena prieš milžiniškumą. Dažnokai 'milžiniškumas' pavirsdavo tikra smulkmena prieš 'smulkmeną'.

Gal šis jeu de mots (žodžių žaismas) yra tikra mūsų vilčių realybė, mūsų politikos atrama?

Šis bei tas
SKIRPSTAS

Nevienas pas mus mėgsta kartoti tą lenkų mestą apgaulingą tvirtinimą, esą Vilnius visada buvęs labai mišrus tautiniu atžvilgiu ir lietuviai tesudarę mažumą, o daugiausia vis buvę ten lenkų gyvenama. Panašiai kreivai nusvarstineja ir kai kurie gudų veikėjai skelbdami, jog seniau Vilnius ir apylinkės buvę daugiausia gudų gyvenami. O štai dabar Lietuvos istorijos draugijos susirinkime Chicagoje prof. dr. J. Jakštą, kalbėdamas apie 17 - 18 a. (pagal naujausius šaltinius iš Romos archyvų, dar niekur nepaskelbtus), aiškino, jog Vilniuje įsikūrus jėzuitams dar buvusi stipri pagonybės įtaka, nes — "Krikščionybė buvo skelbiama lenkų kalba, kurios lietuvių nesuprato. Vilniuje daugumas gyventojų kalbėjo lietuviškai".

● "Pasaulio Lietuvio" redaktorius, kaip įpratęs, smulkiai atsikirtinėdamas savo kritikams, nuosavai ambicijai palepinti visai nepritinkamai panaudoja buvusio LB pirmininko J. Baciūno vardą ir tuo būdu patį save perdėta aukštai įvertina: "be manęs vargu ar būtume turėję Baciūną PLB pirmininku apskritai..." Tokie žodžiai yra tik tuščias demagoginis savęs ant pjedestalo kėlimas, daugiau nieko, bemaž vaikiškas savo didybės išvaizdavimas. Ir ypač neskoninga, tiesiog nepadoru dabar taip rašyti, kai J. Baciūnas jau yra miręs. Jam gyvam esant PL redaktorius nebūtų drįsęs taip išsitar.

● Demokratinė rinkimų pasekmė yra nulemiamos ne vieno kurio asmens arba rėmėjo jėgomis, o daugelio įvairiausių priežasčių: gausių rinkėjų įvairiausių nuotakių, pažiūrų ir siekimų susipynimas, to momento tautinė, politinė, visuomeninė situacija, prieštaringi spaudos balsai ir tt. Visa tai ištirti, visas palankumo ar prieštaravimo priežastis nustatyti nėra lengvai įmanoma. Paprastai išvados tik atsargiai spėjamos, remiantis daugelio aplinkybių tyrinėjimu. Todėl labai lėkšta, staciiai vaikiška, kuomet kuris vienas rinkikas arba rėmėjas ima girtis: "Štai aš nulemiau savo balsu ir savo pagalba to asmens išrinkimą, ir jis man turi būti dėkingas, turi dabar atsilyginti". Niekas tokių žodžių rimtai nevertina, o protingi žmonės tokių išsišokimų nė nedaro, nes tokiais pasakymais tik save pažeminti, parodyti savo peraukštą ambiciją ir rinkimų procedūros menką išmanymą. Be abejo, jei kur rinkimuose tedalyvauja vos saujelė, keliasdešimt žmonių — gal ir galimos panašios 'gudrybės', kad vienas agitatorius viską nulemia, bet kur yra rinkikų šimtai ar tūkstančiai, klausimas daug sudėtingesnis. Todėl ir PLB rinkimus apspręsti taip primityviai ir savanauidiškai — ne teisinga, nei kultūringa. Panašu į musę, ant jaučio ragų tupincią, grįžtant iš lauko, kai ji giria: "Ir aš daug vagų drauge suariau". Pagal St. B. šimtai balsavusių galetų kiekvienas vis girtis, jog be jo balso tas ar anas asmuo nebūtų išrinktas. Tam tikra matematine dialektika šokiame pasakyme vaidenasi tartum tiesos šešėlis, bet reali tiesa yra labai toli.

● Galima žvelgti dar iš kitos pusės. Rinkikai turi būti dėkingi išrinktajam, jog jis pasirodė tiek autoritetingas, kad gavo daugelio priitarimą, nes jei jis būtų menkas asmenybė, tai būtų jį kiti kandidatai nurungę ir — už jį balsavusieji taptų nuvilti. Be to, kandidato rėmėjai, paprastai, dar turi ir savo asmeninės naudos motyvus, ne vien platoniskai remia. Tad gali būti, jei ne J. Baciūnas, tai ne pats St. B. nebūtų galėjęs įkopti į PLB viršūnę. Prisigretinęs prie J. Baciūno ir jį palaikydamas, gal būt, tik savo bendruomeninės karjeros strategiją planavo? Ir už savo laimėjimus turi būti kaip tik J. Baciūnui dėkingas? Tokia kompolikuota yra rinkimų mislė. Ir pigiais žodžiais švaistytis bei aiškinti viską savo paties jėgos pranašumu, kitus bandant nužeminti — doro visuomenininko orumui visiškai ne prie veido.

(Nukelta į 4 ps!.)

KAIP KOMJAUNUOLIAI DARO KARJERĄ?

Kiekvieno jauno žmogaus tikslas pasiekti kuo daugiausiai pasirinktoje veikimo srityje. Tokius pasiekimus visuomeniškame arba profesiniame laukuose vadina karjera. Kaip laisvojo pasaulio jaunuoliai, komjaunuoliai Sovietinėje Sąjungoje irgi nori lipti karjeros laiptais. Iš tarybinės spaudos sužinome, kad tie 'karjeros' laiptai Sovietinėje Sąjungoje labai 'idomūs' ir, kartu labai žiaurūs 'karjeros laiptais' lipančio komjaunuolio bendradarbiams. Komjaunuolis, noris pasirodyti esąs 'komunizmo statybos' aktyvistas, privalo bendradarbius šnipinėti, skusti, traukti atsakomybėn už tikras ar nebūtas 'pražangas'. Komjaunuolis, pilna žodžio prasme, lipa i sostą per bendradarbių lavonus.

Kad tai nėra koks nors prasimanymas, bet tikrovė, liudija tarybinės spaudos puslapiai. Paimkime 'Komjaunimo tiesą' (Nr. 207). Čia tilpo būdingas sovietinei tikrovei rašinėlis: "Ateities darbų kelrodis". Autorius — A. Lisauskas, Lietuvos lenininio komunistinio jaunimo centrinio komiteto komjaunimo organizacijų skyriaus atsakomasis organizatorius (toks jau to veiklaus vyruko titulas).

A. Lisauskas atviraširdiškai, lenininio darbymečio tempo pagautas, ragina komjaunuolius prižiūrėti gamyklose "socialistinių lenktyniavimų". Komjaunuoliai turi sekti, kaip vienas darbininkas, įragintas daugiau dirbti, varo kylį savo bendradarbiui! Tam reikalui prie dirbančiųjų, prie staklių ar mažinų, iškabinami skydai. Skyduose prievaizduoja darbininkus komjaunuoliai kabina pranešimus, kiek dalių per dieną pagamins vienas 'lenktyniaujas' darbininkas, kiek jo varžovas? Tai yra Amerikoje iš fabriku išguitas 'piecework', kankinęs darbininkus. Darbo unijos tą baudžiąvą panaikino. Bet Sovietinėje Sąjungoje tai yra valstybės legalizuotas darbo metodas. Šiai baudžiąvai prižiūrėti skiriami komjaunuoliai.

Apleisti sodai...

(Atkelta iš 3 psl.)

rašo trečias to pat žurnalo korespondentas, vyko literatūrinė šventė, enkavedistai susitiko su rašytoju A. Pociumi, kuris parašė novelių rinkinį apie enkavedistų gyvenimą. "Susirinkusiųjų vardu milicijos majoras E. Borisov dėkojo rašytojui", rašo korespondentas-enkavedistas.

Tad tarp 'Padėkos' paminklo Kryžkalnio kalvoj ir "literatūrinės šventės" skirtingas enkavedistų glorifikacijai, kas besirūpins B. Sruogos ir P. Kalpoko sodybų liekanomis? (žž)

Komjaunuoliams pavesta organizuoti 'reidus'. Tai yra staigūs darbo patikrinimai. Komjaunuoliai, pasitalkinę 'kontrolierius', užpuola nusižiūrėtą gamyklą, eina per cechus, teiraujasi, kaip pildoma 'penkmečio' grafika, seka darbo apyskaitas, tikrina, kas neatvyko darban ir kodėl, peržiūri administracijos apyskaitas, lenda į gamyklos sandėlius, ieškodami 'broko'.

A. Lisauskas nurodo, kad aktyvesnieji komjaunuoliai per trumpą laiką suorganizuoja po 22 reidų į gamyklas ir užverčia 'liaudies kontrolę' susektųjų 'pražangų' skundais! Žmonės, aišku, baudžiami. Administracija peikiama. Aktyvieji 'reidinės' grupės nariai, komjaunuolės G. Presniakova ir V. Reinikova jau stovi ant karjeros laiptų: šias rusai-

tes 'iškėlė', pasiūlė jas priimti į Kompartiją.

Patikima 'karjeros' pakopa yra 'politinio švietimo rėlių organizacija'. Darbininkų tarpe komjaunuoliai isteigia tokius 'rėlius' ir po darbo valandų gamyklos darbininkai negali eiti namo, bet privalo klausytis paskaitų apie 'komunizmo statybą', pokalbius apie "socialistinių lenktyniavimų", arba atšviežinti atmintį pasakojimais apie Lenino žygdarbius per Spalio revoliuciją.

Kaip matyti, "ateities darbų kelrodis" nėra komplikotas. Reizmas noriai paduoda komjaunimui gerą rimbą, kad galėtų visus, stiprius ir silpnus, gudrius ir kvailus, jaunus ir senus, rimbo plakimais varyti į ... komunistinį rojų. (st)

LB SVARSTYBINIS SUSIRINKIMAS WOODHAVENE

Kultūros židinio patalpose, gegužės 10 d., įvyko LB Woodhaveno apylinkės, kuriai vadovauja Aloyzas Balys, metinis susirinkimas, kuriam pirmininkavo K. Norvila, sekretoriavo dr. M. Žukauskienė. Po atidarymo žodžio, minutės tyla buvo pagerbti mirusieji apylinkės nariai: Birutė Novickienė, Jurgis Sirgėdas ir kt.

Šis metinis susirinkimas buvo ypatingas tuo, kad pagrindinis dėmesys buvo skiriamas svarstyboms "Lietuvių bendruomenė ir aš". Tai jau antras Woodhaveno apylinkės valdybos bandymas sudominti jaunimą LB veikla. Pirmasis buvo rašinių konkursas, suorganizuotas prieš porą metų, kurio premijas laimėjo Birutė Lukoševičienė, Jonas Rūtenis ir Antanas Pumputis.

Svarstybų prezidiumui kurio dagumą sudarė jaunosios kartos atstovai, vadovavo A. Razgaitis. Savo įžanginiame žodyje jis nurodė, kad svarstybos yra skirtos išryškinti trims punktams: 1. Įvertinti LB veiklą, 2. Patirti ko įvairūs visuomenės sluoksniai tikisi iš LB, 3. Sulaukti pasiūlymų LB veiklai pagyvinti.

Pirmasis žodis buvo suteiktas ateitininkų atstovei Birutei Lukoševičienei, kuri savo kalboje pabrėžė, kad visi lietuviai automatiškai priklauso LB, ar jie būtų aktyvūs visuomeninėje veikloje ar ne. Ji nurodė, jog LB turėtų daugiau dėmesio skirti mažiesiems.

Po to kalbėjusi skautų atstovė Irena Jankauskienė taip pat išreiškė norą, kad LB daugiau orientuotųsi į jaunimą ir iškėlė reikalą suorganizuoti meninį jaunimo vienetą New Yorke. Ji pasiūlė leisti vaikams daugiau pasireikšti Vasario 16-sios minėjime, kad ši šventė jiems turėtų daugiau prasmės. Visais šiais klausimais ir turėtų pasirūpinti LB.

A. Šilbajoris nurodė sporto reikšmę pritraukiant nuo lietuvių nutolusius jaunuosius. Jis pažymėjo, jog fizinė kultūra jaunimui yra natūraliai įdomi, todėl būtų galima viltis per sportą kai kuriuos pritraukti prie lietuvių arba bent tiek paveikti jų samonę, kad nebesigėdintų prisipažinti esą lietuviai. Jis pabrėžė bendruomeninės komandos svarbą priešpastatant ją skautų ar ateitininkų komandoms — pirmoji jungia, paskutinės skaldo.

Svečias iš Philadelphiajos V. Maciūnas, daugiausia kalbėjo apie PL Jaunimo Sąjungą ir nurodė, jog ši organizacija numato savo veiklą kreipti politine linkme, nes jiems rodo, kad vyresniųjų dedamos pastangos nėra efektyvios. Jie tikisi, kaip JAV piliečiai įtakoti vyriausybės dėl palankių Lietuvai sprendimų. Kultūrinėje srityje jie bandys įvesti korespondencinius lietuvių kalbos kursus kai kuriose kolegijose; taip pat ragino suprasti, kad jaunimui lietuviškoji kultūra yra neišvengiama surišta su amerikietiška ir kad to nepripažinti būtų nerealu.

Iš labiausiai neigiamo taško į LB pažvelgė A. Samušis. Jo žodžiais tariant, LB bando užgožti organizacijų veiklą, nesuteikia užtektinai paramos lietuviškai šestadienei mokyklai, o ji turėtų eiti nuo durų prie durų ir vesti akciją, kad pritraukti kuo daugiau vaikų į mokyklą.

Toliau vyčių vardu kalbėjo R. Vebeliūnas ir pareiškė nepasitenkinimą kodėl LB į savo veiklą neįtraukia vyčių atstovų, kurie mielai imtųsi darbo.

V. Jurgėla, Lietuvių Studentų Sąjungos vardu nurodė, jog per mažas skaičius jaunimo įeina į LB valdybas, dėl to kad pastarųjų veikla yra mažai pritaikyta 16-25 metų jaunuoliams.

Iš svarstybų išryškėjo, jog dauguma suprantą LB kaip koordinuojančią jėgą, kuri nukreipia tautinę veiklą tinkama linkme kartu nevaržydama ir organizacijų pasireiškimo.

Po to sekė diskusijos ir 10 min. pertrauka.

Po pertraukos vyko senosios Woodhaveno apylinkės valdybos ataskaita. Pirmiausia sekė pirm. A. Balsio pranešimas, kuriame jis išsamiai apibūdino apylinkės veiklą per praėjusius metus. (sl)

PAKARUOKLIO NAMUOSE KALBA APIE VIRVĘ...

Justas Vincas Paleckis yra Justo Paleckio sūnus. Tėvui proteguojant, Justas Jr. buvo paskirtas į SSSR atstovybę Šveicarijoje. Jis, kartu, diplomatas ir žurnalistas. Taip, bent, pristato jį "Literatūra ir menas". Šio savaitinuko numeryje, (14) žurnalistas Justas V. Paleckis spausdina fragmentą iš savo spaudai parengtos knygos "Šveicarų piramidės".

Mums idomu pabrėžti savotišką hipokriziją jauno žurnalisto dėstyje, kas yra jo treningo bei gyvenamosios filosofijos išdava. Savaitinukui pateiktas fragmentas rodo autoriaus tikrą atšiaurumą Šveicarijos demokratinei santvarkai, jos žmonėms, jos istorijai. Justas Vincas Paleckis pasigauna už dviejų šveicarų rašytojų, kurių raštai neigia demokratiją, juodina Šveicarijos istoriją. Savaimė aišku, kad šie du rašytojai nėra šveicarų gyvenamosios filosofijos atstovai. Šveicarijos visuomenėje jie tegali būti tikrai nuosimčio nuosimčiai. Lygiai taip buvo Nepriklausomoje Lietuvoje, kur koks nors kvaištelėjęs paauglis kitatautis, iškėlęs medyje raudonos vėliavos surogatą, tikrai nebuvo lietuvių visuomenės atstovu.

Dabar gi ok. Lietuvoje tvirtinama, kad toks paauglis buvo "darbo liaudies" atstovas. Taip naudinga okupanto užsitikrinimui. Pagal tą pavyzdį ir Justas Vincas Paleckis neisiklauso į šveicarų visuomenės reprezentantų balsus, į šveicarų literatūrą, istoriją ir t.t. Šis SSSR ambasados pareigūnas vargais negalais atranda du rašytojus, kurie kriti-

kuoja Šveicariją, pastato juos prieš visą šveicarų visuomenę, ir tvirtina, kad šie du šveicarai vertringesni už septynius milijonus kitų šveicarų, kurie galvoja kitaip, kaip šie du degeneravę šveicarai marksistai.

Tai yra igimtas sovietinis igūdis kitataučių masėje ieškoti asmenų, kurie vienai ar kitaip teršia savo tėvynę ir tuo įtinka Maskvai.

Taip, paėmęs tuos du šveicarų Šveicarijos istoriosofijos bei politinių ir socialinių siekių "teisėjais", Justas Vincas Paleckis ant tos demagoginės prielaidos konstruoja melagingą Šveicarijos povaidį. Septynių šimtų metų senumo demokratija pavirsta čia į didžturčių jungą, žmonės ima atrodyti kvailiais ir vergais, ateitis turi būti marksistinė.

Justas Vincas Paleckis, pasipiktinęs, rašo apie šveicarų periodikos balsus, kritikuojančius jo pasirinktus rašytojus marksistus. J.V. Paleckiui labai nepatinka, kad šveicarų visuomenė atsiriboja nuo marksistinės utopijos apsestų dviejų rašytojų.

Iš teksto aiškėja, kad tie du rašytojai puikiai tvarkosi Šveicarijoje, turi pilną laisvę, gerai valgo ir miega, policija nekreipia jokio dėmesio į juos, nekontroliuoja jų butų, neisilaužia naktimis, nelaužo durų, nekrauto, netikrina jo korespondencijos...

Tie faktai paneigia tų dviejų ekstremistų ir marksistų rašytojų verkšlenimus dėl ... turčių, kurie varžo šveicarų politinį bei ekonominį gyvenimą. Asmens teisės tebešventos, kaip jos

buvo neliečiamos ir prieš septynių šimtų metų. Tiesu rašytojai gali gyventi Berne, jie gali gyventi bet kuriame Šveicarijos punkte, imti honorarus, tarnauti, rašyti prieššveicariškas knygas...

Tie faktai rodo, kad Justas Vincas Paleckis kalba apie virvę pakaruoklio namuose. Aleksandro Solženicino istorija rodo, kad dėl asmens laisvių apkvaišę tie du šveicarai rašytojai šlovina vergiją. Pasaulis jau žino, kaip elgėsi policinė sovietinė valstybė su savo piliečiu A. Solženicinu, o J.V. Paleckis to dar nežino! J.V. Paleckis to nemato dėlto, kad jis yra sovietinės hipokrizijos produktas. (bio)

SHIPBUILDING

BOILERMAKERS

ELECTRONICS

MECHANICS

FIRE CONTROL

MECHANICS

MACHINISTS

MARINE MACHINISTS

SANDBLASTERS

Top Pay

Regular Pay Increases

Liberal Fringe Benefits

Federal Civil Service

Apply in person Monday through Thursday 8 a.m. to 11:30 a.m., Philadelphia Naval Shipyard, Main Gate Bldg. 501, South end of Broad St.

Telephone for appointment, 7:30 a.m. to 4:30 p.m. (215) 755-4226

PHILADELPHIA NAVAL SHIPYARD

An Equal Opportunity Employer (47-48)

MAINTENANCE. Sup't for large garden apt complex, experience with large central air conditioning & heating systems. Ability to supervise & plan work schedule for 15 men. Apt plus salary to \$15,000, (215) FL 2-1224. (46-50)

RESIDENT SUPERINTENDENT position available for husband & wife in the Willow Grove area, both husband & wife must be willing to assume the required duties. Husband should have knowledge of general maintenance. Salary & apt. available for right couple. Call for appt. 215-659-8096. (46-48)

MACHINE REPAIRMAN

With some tool room or machine shop experience. This is an excellent opportunity to grow with an aggressive expanding company in Plymouth area.

Call: (313) 459-9500

Between 3-5 p.m.

For appointment

(45-47)

EXPERIENCED SHOE WORKERS NEEDED AT ONCE ALL DEPARTMENTS

Chicker Operators	\$2.60 to \$3.70
Stichers	
(Top Stichers)	
(Barbour Trimmers)	
(Cut Out Stichers)	\$2.90 to \$3.40
(Fancy Stichers)	
(Vanpers)	
Side Lasters	\$2.90 to \$3.40
Assemblers	\$2.60 to \$3.10
Sole Layers	\$2.60 to \$3.10

All Hourly Rates — No Piece Work
Competitive Employee Benefits

THE JULIAN AND KOKENGE CO.

280 S. FRONT ST., COLUMBUS, OHIO 43215

614-224-9164

(46-48)

MILLWRIGHT

TRUCK REPAIRMAN—GAS and ELECTRIC

WELDER—MAINTENANCE—GAS and ELECTRIC

Journeyman Status requirea

Must be apprentice graduate or have 8 yrs. experience in trade.

CHEVROLET WARREN

Division of General Motors Corp.

23500 Mound Road,

Warren, Michigan

An equal opportunity employer

(47-48)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED ROLL MILL OPERATORS PRESS — BENDER SET UP & MAINTENANCE DIE MAKERS AND DIE LEADERS

with molding experience necessary. DAY & AFTERNOON SHIFT. Liberal Personnel Policies & Fringe Benefits. APPLY:

FOUR STAR CORP.

1800 WEST MAPLE

TROY, MICH. 48064

(42-48)

MAINTENANCE MECHANICS

Experienced electrical and mechanical plant maintenance. Steady work, day shift, overtime. Good starting pay. Apply in person. Mr. John Zanaiko.

THE UNIVERSAL STEEL CO.

6600 Grant Ave.

Cleveland, Ohio

(47-53)

VERTICAL

BORING

MILL

Many benefits, 20% night differential, including air conditioned plant.

GENEOL TOOL CO.

LANDY LANE

READING, OHIO 45215

(47-53)

LAIOTUVIU DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

KŪRYBA IR MOKSLAS

DR. VYTAUTAS DAMBRAVA

MOTINA SIMBOLIZUOJA VISA KAS MUMS YRA BRANGIAUSIA

Dr. Vytauto Antano Dambravos kalba pasakyta 1974 gegužės 19 Argentinos lietuviams parapijos salėje motinos dienos proga.

„Už visa, kuo aš esu ir kuo norėčiau būti, esu dėkingas tikrai savo angelui motinai...“

Šie žodžiai priskiriami garsiajam Amerikos prezidentui Lincolnui. Ir tačiau savo širdy juntui, kad ir aš esu dėkingas savo angelui motinai už visa, kuo esu, ką pasiekiau ir ką gero esu gyvenime nuveikęs. Ir ateities žygius lydės motina. Esu įsitikinęs, kad mano motinos visiškai pasitikėjimas Kristumi ir atsidavimas Jo valiai, lygiai kaip jos negestanti viltis ir beribė meilė – jos maldos ir aukos, sudėtos prie Dangiškosios Motinos kojų saugojo, lydėjo ir gynė mane nuo pavojų šiame neramiame žemės kelyje.

Minėdami Motinos Dieną, lenkiame galvą Motinai, bučiuodami jos rankas ar, suklupę prie jos kapo, pravirkdami vaiko ašaromis; mes apgailestaujame nebuvę jai geresni, nors širdy norėjome ir stengėmės būti gerais. Meilė motinai, kaip didysis okeanas, banguoja giliausiais sielos jausmais. Juos išreiškiame žodžiais ir darbais; per literatūrą, muziką, meną – ir per maldą. Motina simbolizuoja visa, kas mums yra brangiausia; todėl ir sakome: Motina Žemė, Motina Tauta, Motina Bažnyčia ir Motina Lietuva.

„Kas bėgo manęs pakelti, kai aš parkritau, ar bučiuoti tą vietą, kurią užsigavau, ar negirdėtom pasakom mano ligas gydyti?... Motina“.

Ir ta mūsų žilagalvė motušė. Ar nematote, kaip šiuo dabru spindi jos švelnūs plaukai, kaip lygiai bangomis išvagota kakta ir kaip gražiai ir prasmingai gyvenimo išraižytas jos veidas...

Garsusis rašytojas Kiplingas sako:

„Jei aš būčiau kariamas ant aukščiausios kalvos, Motina, o Manoji, žinau – net ir ten tavo meilė mane surastų, Manoji, O Manoji Motina...“

Ir keista: pasauly nematomė pastatytų paminklų motinai. Gal dėl to, kad tie, kurie yra tikrai paminklo verti – nėra jo reikalingi. Darbai, ne marmuras ar paminklo akmuo yra tikrieji didžiųjų žmonių paminklai. Darbas, pasiaukojimas, vaikų meilė yra didysis ir amžinas Motinos paminklas žmoniui.

Kai vakar pradėjau ruošti šią kalbą, nejučiomis mane palietė šviesus mamytės prisiminimas. Pagalvojau, kad prisimindamas savo motiną, aš galbūt geriausiai pagerbsiu ir kiekvieno jūsų brangią motiną.

Prisimenu vieną nepaprastą Motinos Dieną savo jaunystėje prieš trisdešimt trejus metus, pirmosios sovietų okupacijos metais Lietuvoje.

Buvau Vilniaus universiteto studentas. Artėjo Motinos Diena, ir aš nutariau aplankyti Utenoje gyvenančią savo mamytę. Planas buvo paprastas, bet nieko nėra paprasto sovietų okupacijoje. Bolševikai paskelbė, kad keleivių judėjimas siauraisiais geležinkeliais yra laikinai sustabdomas. Tuo metu kai okupantas organizavo Gegužės Pirmosios minėjimus ir eisenas, kalbėdamas apie išplėstą darbo žmonių laisvę, jis draudė Motinos šventę, varžydamas judėjimą, bijodamas, kad lietuviškoji Motinos Diena nepavirs tų tautine laisvės manifestacija.

Atvažiavau iš Vilniaus iki Švenčionių plačiuoju geležinkeliu ir čia 'stop'. Pradėjau teirautis, gal koks prekinis traukinys važiuoja Utenos pusėn. Buvo toks traukinys, tai aš prisitaikęs įlipau į vieną tuščią 'kiaulinį' vagoną, laukdamas, kada garvežys pradės rinkti vagonus vilkstinei į Uteną ir Panevėžį. Pirmasis bandymas nepasisekė: mane surado vagonė, nemandagiai išprašė ir dar išplūdo. Bet aš nenusileidau: išėjau už stoties ir ten iki pavakario laukiau praeinančio prekinio traukinio, kad į jį prisitaikęs išsokčiau. Pasisekė, bet vos neužsimušiau su savo drąsiu bandymu. Po vidurnakčio traukinys pasiekė Uteną. Išlipau iš vagono, bet čia sargbiniai mane sugriebė. Nusivarė tardyti. Komunistai sakė, kad man grėsia trys metai kalėjimo. Aš gi vaidinau Jonelį-durnelį. Sukau melu uodegą, kiek beišmanydamas (žinoma, aš ne žodžiu neprasitariau apie Motinos Dieną). Pas komunistus net ir šiandien žmonės melą valgo ir melu užsigeria, net ir sapnuodami meluoja – toks jau yra pavergto žmogaus gyvenimas. Tikėsit ar netikėsit – išsimelavau. Surašė tardymo protokolą ir paleido. Sako: „Gerai, kad tave skubiai siunčia padėti gimnazijos jauniui. Greit sužinosi, ar tau

kliaus – ir kiek“.

Pasiekiau namus. Mamytė atidarė duris. „Na, iš kur tu čia dabar?“ – ir karštai mane pabučiavo. Nudaviau jai linksmą. Sakau: „Atvažiavau tavęs pasveikinti – Motinos Dienai!“.

Ji man pasiūlė eiti pailsėti. „Rytoj išsikalbėsim“ – pasakė.

Bet kur tau miegas ims. Man prieš akis stovėjo tie bolševikai. Po valandėlės tamsioje nakties tyloje išgirdau žingsnius pamaži artėjančius prie mano lovos. Aš nė krust.

„Kas atsitiko?“ – švelniai paklausė.

Tyliu, kaip ikaltas. Nudaviau, kad miegu. O ji: „Antaniuk, aš žinau, kad tu nemiegi. Pasakyk, kas atsitiko?“ (O kaip giliai ir instinktyviai ji visados jautė; vienas žvilgsnis, ir ji žinodavo kas su manimi dedasi).

Ką gi, išsipasakojau. O ji man: „Tai viskas? O aš galvojau, kad tau rimta nelaimė atsitiko...“

Taip ji kalbėjo, mane ramindama. Ir nuramino, nes aš bematant užmigau. Nesudėję akių tik ji, mano motina...

Atsimenu ne vieną Vėlinių vakarą, kai ji mus mažukus už rankų vedavo į kapų procesiją. Ten drauge ieškodavome apleisto kapo, kad ant jo uždegtume margaspalves žvakutes (kas žino, gal mes kada žvakelę uždegėm ir ant apleisto motinos kapo?...). Tais laikais mūsų šeima savo kapo dar neturėjo. Šiandien – jau du kapai, vienas mano broliuko, o kitas tėvelio, žuvusio Sibire ir Vėlinių naktį jam ten žvakelės niekas neuždegs.

Atsimenu, kai kartą mažas po išsimaudymo pučiau lempą ir užsidegiau. Kaip žaibas mamytė šoko prie manęs ir čia pat sudraskė ant kūno degančius plonos medžiagos marškinėlius. Pusantrų metų ji gydė mano žaizdą. Dar iki šios dienos (Nukelta į 6 psl.)

Gintaro baliaus debutantės, pristatytos Chicagos Lietuvių Moterų Klubo priešpiečiuose. Iš kairės: Joanne Raman-Ramanauskaitė, Nancy Norbutaitė, Karen Staskon, Rūta Bobelytė, Susah Sharko, Marie Giedraitytė, Linda Savickaitė, Marcia Evans ir Irena Mažeikaitė.

GINTARO BALIAUS IŠVAKARĖSE

M. KRAUCHUNIENĖ

Studijuos Denver universitetą, Colorado, siekdama medicinos daktarės profesijos.

MARCIA ANN EVANS, Eleonoros ir Jono Evans dukra, baigia Marijos aukštesniąją mokyklą, kur priklauso meno, sporto prancūzų ir ispanų klubams. Šoko 'Jaunosios Ateities' tautinių šokių grupėje. Modeliuoja. Yra išstačiusi savo meno darbus įvairiose parodose. Studijuos Siena Heights kolegijoje meno ir namų dekoravimo šakas.

MARIE HELENE GIEDRAITYTĖ, Alvinos ir Antano Giedraičių dukra, baigia Marijos aukštesniąją mokyklą. Priklauso 'Vyčių' tautinių šokių grupei, Marquette Parko chorui, dainuoja, skambina gitara; yra muzikalinės grupės 'Stone-creek' narė. Su savo dviem sesutėmis sudaro dainuojančią trio – 'Tik Mes'.

IRENA JURATĖ MAŽEIKAITĖ, Valentinės ir dr. Prano Mažeikų dukra, baigia Carmel aukštesniąją mokyklą. Ji yra gavusi Illinojaus valstybės akademinių pripažinimą; priklauso mokyklos pagelbiniam sporto vienetei. Domisi drama ir muzika, skambina pianinu, kalba ispaniškai. Priklauso Filiae Lithuania korp. ir 'Vyčių' orkestrui; 'Aidučių' ansamblio dainininkė. Priimta į Loyolos ir Marquette universitetus. Studijuos pagelbinės medicinos šaką.

NANCY KATHRYN NORBUTAITE, Evelyn ir Adolfo Norbutų dukra, baigia Evergreen Park aukštesniąją mokyklą, kur ji priklauso tarptautiniam dramų klubui, diskusijų, viešo kalbėjimo, prancūzų kalbos, rašytojų ir mokslų klubams bei mokyklos reprezentaciniam chorui. Laimėjusi pirmą vietą Illinojaus dainavimo konkursuose. Yra gavusi aukščiausią akademinių atžymėjimą – National Merit Finalist. Šoko 'Vyčių' tautinių šokių grupėje; dainuoja 'Pirmyn' chore. SLA narė ir Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejaus moterų vieneto jaunuolė. Studijuos biologiją Valparaiso universitete.

JOANNE THERESA RAMAN-RAMANAUŠKAITĖ, Loretos ir Andriaus Ramanauskų dukra, baigusi Marijos aukštesniąją mokyklą. Dabar lanko Southwest kolegiją, kur studijuoja kalbą ir dramą. Priklausė 'Rūtos' je.

rateliui, dramos, ispanų kalbos ir sporto klubams. Groja klarnetu ir akordeonu; gera plaukikė. 'Vyčių' tautinių šokių grupės narė.

LINDA DIANE SAVICKAITĖ, senatoriaus Prano Savicko dukra, baigia Lourdes aukšt. mokyklą, kur priklauso dramos klubui, prisideda prie scenos dekoravimo bei kitų dailės projektų. Jaunuolių – Junior Achievement – Chicago skyriaus vicepirmininkė; apdovanota daugeliu pažymėjimų – pagyrimų už vadovaujamą veiklą. Studijuos Rockfordo universitete prekybinio garsinimo šaką.

SUSAN ANDREA SHARKO, Virginijos ir George Sharkų dukra, baigia Nazareth akademiją, kur priklauso Theta Chi ir Muzikos Federacijos klubams; klasės valdybos išdininkė. Laimėjo 2 aukso taures pianino rečitaliuose. Kalba prancūziškai. Studijuos biznio administraciją St. Norbert kolegijoje, Wisc.

KAREN ANN STASKON, Betty ir Richardo Staskon dukra, baigia Mount Assisi akademiją; studentų sągos valdybos narė, golfo ir medicinos tyrinėtojų klubų narė. Laivalaikius praleidžia dirbdama ligoninėje kaip gailęstinių seserų pagelbininkė. Rašo poeziją. Studijuos Illinois Masonic ligoninės fizinės terapijos mokykloje.

Ar Gintaro baliaus žinomas plačiai Chicagos visuomenei?

Amerikiečių spauda kasmet aprašo Gintaro baliaus rengimą, tradicijas, talpina nuotraukas. 1965 m. aštuoniolika lietuvių dalyvavo Chicagos muzikos festivalyje McCormick pastate kur, stebint virš 5000 žiūrovų, išpildė pristatymo šokių, palydimus lietuviškų melodijų muziką.

Kam yra skiriamas Gintaro baliaus pelnas?

Iki šiol visas pelnas būdavo skiriamas aukštesnio mokslo siekiančių lietuvių vaikų stipendijoms. Šimet klubo narės nutarė skirti pusę viso pelno Balfui, o kitą pusę – stipendijoms. Tad baliaus rengimo komitetas kviečia visuomenę dalyvauti šiame parengime, paremti prasmingą baliaus tikslą ir paskatinti mūsų jaunimą gausingiau dalyvauti lietuviškoje veikloje. Gintaro baliaus įvykis šį šeštadienį, birželio 22 d. Conrad Hilton viešbutyje, Chicagoje.

Gintaro baliaus debutantės ir jų mamytės susipažinimo arbatėlėje dr. Kazio ir Dalios Bobelių rezidencijoje, E. Dundee, Ill. Sėdi iš kairės: Estelle Pagois (Savickaitės močiutė), Virginija Sharko, Loreta Ramanauskienė, Evelyn Norbutienė, Betty Staskon, Valentina Mažeikienė, Joyce Paliukienė (Evans sesutė) ir Dalia Bobelienė. Stovi: Linda Savickaitė, Susan Sharko, Joanne Raman-Ramanauskaitė, Nancy Norbutaitė, Karen Staskon, Irena Mažeikaitė, Marcia Evans ir Rūta Bobelytė. Nuotraukoje nėra M. Giedraitytės.

V. Noreikos nuotrauka

Motina simbolizuoja...

(Atkelta iš 5 psl.)

nos turiu nugaroje ženklą, panašų į Pietų Amerikos žemėlapi. Kai pagalvoju, kiek ir kiek ji dėl manęs pri-vargo, kiek naktų nemiegojo nuo to laiko kai ji nešina manimi rankose paliko savo lietuvių tėvų ūkį caro išeivijoje netoli Vitebsko ir drauge grįžome į Lietuvą...

Atsimenu šeimos ražančių vakarais (buvome šeši vaikai). Kartais ji besimelsdama keliom sekundėm ir užsnuosdavo. Mes šypeldavome, susižvalgę vienas į kita, bet mums buvo ir gaila – ji visuomet taip sunkiai dirbo – ir taip mus visus mylėjo.

Ir man pora kartų teko mamytę netyčiom užklupti užsidariusią kambarėly tyla bei beverkiandį. Iki šios dienos tos ašaros degina mano širdį, nors aš nežinau, ko ta linksma, visados gero ūpo motina verkė. Aš galiu tik spėti... Bet aš bandydavau nušluostyti jai ašaras ir praskaidrinti jos veidą.

Oh, ir dar ką atsimenu. Atsimenu, kaip sovietinės okupacijos metais, kada tėvelis buvo atleistas iš darbo, man ir Vilnių buto draugas atvežė iš namų maisto siuntinėli, o jame buvo gražiai popieriun įvynioti šeši sidabriniai penkličiai. Trisdešimt litų! – tai turtas studentui. Mamytė idėjo ir mažą raštelį: "Išleisk šiuos pinigų, kam tik nori; jie mano uždirbti". Vėliau pavyko sužinoti, kad mano mamytė savaitei slapta nuvažiavo į kaimą kasti bulvių, kad tuos pinigų uždirbtų. Tėvelis nieko apie tai nežinojo, nes tikrai nebūtų leides. Ir tie šeši sidabriniai penkličiai spaudžia man širdį, nes žinau, kad mano dovanos niekad neprilygs jos meilės dovanai.

Atsimenu, kartą su savo buto draugu kalbėjom apie motinas. Jis man pasakė: "Vytautai, tu turi nuostabiausią motiną pasauly. Žinok aš tau tą sakau, labai mylėdamas savo paties motiną".

Mano draugas buvo mažą žemio sūnus. Jis baigė teisės mokslus. Atėjęs antrajai sovietų okupacijai, jisai pasiliko krašte ir nuėjo su kitais miško broliais ginti krašto. Vėliau sužinojau, kad mano draugą, tą gilų kataliką, tikrą lietuvi ir taurios širdies žmogų bolševikai sušaudė ir mirusį durklais subadė... Taip okupantas traktavo proletarų vaikus.

Ir atsimenu 1941 metų Baisųjį Birželį. Mano šeima buvo tramiamųjų tarpe. Visi, nuo šešiamečio broliuko iki trylikmetės sesutės, iki tėvelio ir mamytės. Manęs tą naktį nebuvo namuose, Dievas taip norėjo, kad aš likčiau laisvas, kad jums ir pasauliui liudyčiau apie didžiąją neteisę ir skriaudą mano tautai, mano namiškams – ir mano motinai.

Sužinojęs, kad mūsų šeima yra tremiama Sibiran, aš nutariau vykti jų ieškoti, nors nė pats nežinojau, kur aš galėčiau juos surasti. Dievas man padėjo. Aš juos suradau Naujoje Vilnioje, kur ilgi ešalonai su dešimtimis tūkstančių tremtinių buvo pakelti į priverčiamojo darbo stovyklas Sibire – ir į mirtį. Koks vaizdas, koks širdį veriantis reginys!... Aš veržiausi pro enkavedistų sargybinius, vėl melu skindamas pirmyn sau kelią. Nežinau, gal aš buvau tik vienas toks panašus drąsulis aną graudžią ir pilką atsisveikinimo dieną. Pirmiausia aš suradau nuo šeimos atskirtą tėvelį. Jisai Si-

bire išlaikė tik aštuonis mėnesius (joks vyras neišlaikė ilgiau vienerių metų toje stovykloje). Tėvelis man idavė šeimos fotografiją ir laišką mamytei, jeigu aš ją dar sutikčiau. Tačiau čia pat enkavedistai išplėšė ir sudraskė tą laišką, ir niekas nesužinos, kokie buvo jo psichologiniai žodžiai mano motinai. Ečiau tolyn, ieškodamas motinos, trijų brolių ir sesytės toje nėsibaigiančioje vagonų litanijoje, tame sopulingame tremtinių ražančiuje. Ir kada atrodė, kad jau viskas baigta, kad jie yra už Lietuvos sienų, pakeliui į Sibirą, staiga iš to mane pasiekė broliuko šauksmas: "Mamytė, Antanukas ateina..."

Ji žinojo, kad aš ateisiu. "Žinojau, kad aš Tavęs sulauksiu" – šypsodamasi pasakė. Kalbėjomės pro vagono plyšį, nes sunkios galvijinio vagono durys buvo užskleistos geležiniu sklėsčiu – tik plyšys paliktas. Viena tremtinė man sakė: "Jei ne tavo mamytė, visi skausme ir nevilty iš proto išeitume. Ji su vaikais dainuoja, darželių eina, ji visados linksma ir mūsų nuotaiką palai-

ko..." Net ir kely į Sibirą motina manęs neužmiršo: pro vagono plyšį ji man padavė žieminių apsiaustą. "Tu gi žieminių palto neturi – aš tau ji paėmiau..." Ir ko aš nedariau, kad ji tą palatą pasilaikytų. Vaziuodama į Sibirą, ji galvojo, kad aš Vilniuje nenušalčiau. Ir aš tą apsiaustą paėmiau – aš jį turėjau paimti. Aš, jos pirmagimis sūnus, turėjau paklusnumu atsilipti į meilę degančią, krauju plūstančią motinos širdį. Ir kada pro užskleistas vagono duris norėjau rankomis pasitraukti aukšty, kad ją pasiektų ir pabučiuočiau – enkavedistai mane šautuvais nuvarė. Svetimas atėjūnas mane nuvarė savo žemėje nuo savos motinos – pagalvokite!

Neseniai sužinojau, kad Sibire mamytė, nešdama ant nugaros didžiulį odų nešulį, krito ir susilaužė koją. Bolševikai ją ir jos keturis mažus vaikus išvarė iš barakėlio, nes jos gydyti nenorėjo; ji socialistinei tėvynei buvo nebereikalinga. Ir taip jie visi penki ėjo į taigą (miškus), išsikasė duobę ir joje dvejis metus gyveno, maitindamiesi šaknimis, žolėmis, laukinėmis uogomis, o vaikai net kartais ir vagi-liudami, kad tik išliktų gyvi. Jų palydovai buvo disinterija, malarija ir kitos ligos. Viso to pasėkoje vienas broliukas gavo džiuvą. Stalinas mano motiną išmetė mirčiai, bet Dievas ją pažymėjo gyvenimui. Tuo metu Sibire kilo baisus badas ir labai daug tremtinių mirė. Dievas tačiau norėjo, kad manieji išliktų gyvi. Kada šeima buvo tremiama visam gyvenimui, mamytė bolševikams paprastai pasakė: "Niekio nėra visam gyvenimui..." Ir ji buvo teisinga. Dievo valia buvo, kad Chruščiovas pats pasmerkė Staliną už šešiasdešimt šešis milijonus nužudytų, nukankintų ar numarintų žmonių. Tie, kurie po ilgu nekalto kalėjimo ir kentėjimo priverčiamo darbo stovyklose metų išliko gyvi – galėjo grįžti į Lietuvą. Didžiausias betgi motinos nuopelnas, nes ji mokėjo išlaikyti vaikų širdyse gyvą lietuvių dvasią. Jie grįžo Lietuvon su aukštuoju mokslu, kurį baigė... Sibire. Grįžo ir lietuviai, ir katalikai. Viena buvo Stalino valia, kita – Dievo.

Dabar jūs lengvai suprasite, kodėl aš, rašydamas disertaciją teisės mokslų daktaro laipsniui gauti, darbą dedikavau savo motinai – Sibire ir kodėl aš buvau pirmas užsienietis po karo Austrijoje, kuriam buvo suteiktas daktaro laipsnis.

Kas mano Motiną pažino – ją mylėjo. Ne tik mes, savieji, bet ir svetimi. Bet kas mane sujaudino, tai kad ją mylėjo net ir tie, kurie jos niekad nepažino. Aš turiu galvoje savo žmoną Aloną, keturių sūnų motiną. Atsimenu 1946 metus Austrijoje. Ji laukė mūsų pirmagimio sūnaus. Artėjo Motinos Diena, atsimenu, ir ji parašė "Tarp Alpių ir Tėvynės". Jis buvo atspausdintas mūsų išeivijos žurnale "Tėvynė", kurio vyriausio redaktorium pakvietė žymų rašytoją Vincą Krėvę Mickevičių. Jusdama savy naują gyvybę, ji jautriu balsu prabilo į mano motiną – ir į daugelį kitų Sibiro toliuose kenčiančių motinų...

"Jau pražydo Alpešų vyšnios ir prašvito šviesiausia diena – Tavo Diena, Mama."

"Anksti mane pažadino saulė, kad parneščiau Tau žiedų tik šią naktį prasiskleidusių, tokių baltų ir tokių tų, kaip tavo meilė man. Aš bėgau pievų takeliu, rodos, tuo pačiu, nekeldama akių – dar vis tebejausdama ant savo galvos Tavo švelnią, Tavo brangią mielą ranką, glostančią mano plaukus."

"Ten baltuoja pieva. Visa ją žydnčia parnešiu, kad pamatyčiau džiaugsmu spindintį Tavo veidą, kad kiekviena gelė kalbėtų apie mano dėkumą."

"... (Tiek daug) pavasarių nužydėjo be tavęs, o tik prieš keletą akimirksnių tikėjau, kad šiandien, kaip ir kasmet susibėgsim iš visų tėviškės kampų į gimtąją pastogę. Susėsime visi ratu apie stalą – visi Tavo vaikai, o Tu, geroji namų dvasia, džiaugsiesi gražiu mūsų būriu."

"Bekraštės lygumos, neperkopiama kalnai ir pikti žmonės skiria mus dabar. Ar pasveikino Tave bent vienas kūdikis ar nors šviesus saulės spindulys šį rytą? Gal Sibiro tundrose gėlės dar nežydi? O ar istengtų jos savo šypsniu nuskaidrinti Tavo vargų išvagotą veidą? Atminimas išdraskytų namų, išvytų vaikų, kažkur tėviškėje apleistas kūdikio kapelis ir keli mažųjų išalkę veidai – tai viskas, ką pasiėmė iš Tėvynės. Ne, ne, ir skausmas neištyrps, kaip sniegas pavasari, ir Saharos saulė neištengs sudeginti savo beprotiška kaitra. Tavo vaikai, kaip paukščiai, kurie dar skristi neišmoko, be Tėvynės, be pastogės be motinos tarp svetimųjų. Ar atmeni, kai, mokydama mus melstis, mokei mylėti visus žmones? Koks šviesus tada buvo pasaulis! O dabar? – kartais neapykantos pilna širdis... O nepagalėdijau savo laimės dienų, kad galėčiau, kaip vaikas užmigti ant Tavo kelių."

"... Kai pažūriū į dangų – po tuo pačiu ir Tu. Ir saulė ta pati užteka kas rytą. Tik joks paukštis pas Tavenenuskrenda, joks vėjas neužpučia – mus gyvus skiria mirties siena. Nejau Viešpaties tokia valia, kad mes maži kentėtume už didžiųjų kaltes? Nejau jam nemėla linai mėlynuojanti ir Smūtkeliais rymanti Lietuva? Ar nemato jis našlaičių ašarų ir motinos skausmo? O gal tas sunkias dienas jis siunčia bandymui tiems, kuriuos myli? Ar parves jis mus į namus, ar galėsiu suklupti prie brolio kapo ir pabučiuoti šventą tėviškės

žemę? Ar pasveikinsiu Tave, Mama, žydnčios Tėvynės laukuose ir priglasiu galvą prie Tavo iškankintos širdies, ar tik kaip šviesus sapnas liksi spindėti svetimųjų kalnų rūkuose?"

Kai žvelgiu į jus, mylimos sesės ir mylimi broliai, žinau, kad jūsų širdyse yra tokie pat gilūs ir tyri, kaip šaltinio vanduo, jūsų jausmai savo motinai. Esu tikras, kad klausydami mano pasakojimo, jūs prisimintėte daugelį epizodų iš savo gyvenimo, kur jūsų motina išskyla kaip niešenkamas meilės šaltinis, kaip didysis pasiaukojimo švyturys, ar kaip gilus sutelktas skausmas...

Kad lietuvių jaunimas geras ir doras – tai daugiausia mūsų mamų nuopelnas. Kad mūsų šeimos nariai surado kelią į Bažnyčią ir į mūsų

sų organizacijas – daugiausia jų nuopelnas. Kad mūsų širdyse gyvi Dievas ir Tėvynė – tikėkite, tai didysis mūsų motinų nuopelnas.

Ir kaip motina atsargiai vedė mus gyvenimo keliu, taip Dangiškoji Motina veda mus išganymo keliu. Dangiškoji Motina pati grįžo į Liurdą, į Fatimą ir į kitas pasaulio vietas, kad savo motinišku balsu per nekaltes širdis išpėtų pasaulį ir parodytų kelią į dangų.

Didžiokimės lietuve motina! Ji verta viso pasaulio pagarbos. Aš buvau maloniai nustebintas, kad vienas jūsų kolonijos poetas (Juozas Šiušis) savo septyniąsias dešimt penkerių metų jubilėjaus proga nutarė paskelbti eilių rinkinį – "Ilgesio Giesmės", skirtas Tėvynei, Broliams ir Motinai. Žiūrėkite, kokiais jautriais žodžiais jis kalba savo Motinai:

*"Ir šiandien regiu aš, mamytė, tavę
Prie savo gimtinės namų,
Kur ilsisi pievos tyliai vakare
Prie upės ir kryžiaus kelių."*

*Beaugdamas meilės pavėsy
Dainas dainavau su tavim,
Kaip Dievą, Tėvynę mylėsiu,
Didžiuosius lietuvių buitį."*

*Nevalgius, nemigus daug kartų buvai,
O man niekad nieko netrūko...
Lyg angelas meilės sparnu vis dengei,
Kai vėtros dar šėlo idakė."*

*Ir šiandien regiu aš, mamytė, tavę
Prie mūsų gimtinės namų...
Su 'Sveika Marija' tyliai vakare
Ilgiuosi jaunystės dainų."*

Taip jau yra, kad ir vaikai, ir suaugę, ir žilagalviai seneliai vis ieško ir ilgisi savo motinos. Dažnai ir mūsų kelių tikslas į Lietuvą yra ieškoti motinos – ar bent jos kapo, ir per velėną, per juodą šventą Lietuvos žemelę siųsti maldas, savo skundą ir širdies ilgesį mo-

tinai. Norime jai pasakyti, kad šaltame ir tuščiame pasauly nėra jokios gilaus ir stipraus mirties nepažįstancio meilės šaltinio, išskyrus tą, kuris yra Motinos širdyje. Iš visų šventų dalykų pasaulyje yra tikrai vienas tas tikrai gyvas ir šventas – Motina.

KANKLIŲ MUZIKOS KONCERTAS-RECITALIS

Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių metinis koncertas-recitalis įvyks birželio 23 d., sekmadienį, 5 val. p. p. Lietuvių Namų salėje.

Recitalio proga pasirodys šių metų absolventė Daina Urbaitytė. Taip pat savo pažangumą kankliavimo mene parodys ir 8 jaunesnieji studentai-ės.

Programa užtruks apie valandą laiko, po to bus vaišės. Įėjimas laisvas. Į recitalį kviečiami atsilankyti visi kuriems įdomi tautinė kanklių muzika ir jauni talentai.

JONINIŲ GEGUŽINĖ

Šį sekmadienį, birželio 23 d. nuo 1 val. 30 min. p. p. East Shore Park Club patalpose prie ežero ties East Park Drive gatve įvyksta PENSININKŲ KLUBO Joninių gegužinė.

Bus pasveikinti ir apdovanoti visi varduvininkai pensininkai ir ne pensininkai.

Yra užtektai vietos pasislėpti ir jaukiai praleisti popietę, jeigu būtų ir lietingas oras.

Pensininkai kviečia visus, visus – jaunos ir senus, pensininkus ir būsimus pensininkus.

• Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius dėl atostogų nuo liepos 4 iki 23 d. bus uždarytas.

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

Kasmet rengiama ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė šiais metais įvyks rugpjūčio 4 d., sekmadienį, 1 val. p. p. East Shore Club, prie ežero, East Park gatvės gale.

Ten yra didelis pastatas, kuriame bus galima maloniai laiką praleisti ir blogam orui esant.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

APPLICATION ARE BEING TAKEN FOR THE FOLLOWING PERMANENT OPENINGS:

ELECTRICIANS MILLWRIGHTS MACHINE REPAIRMEN

Must have journeyman card. Competitive wages and extended benefit program.

APPLY IN PERSON AT THE PERSONNEL DEPT.
MONDAY THRU FRIDAY
9 AM to 4 PM
MR. J. BAILEY

WHITMAN & BARNES
UNITED-GREENFIELD
DIVISION OF TRW, INC.
40600 Plymouth Rd.
Plymouth, Mi. 48170

An Equal Opportunity Employer (43-49)

MEDICAL SURGICAL NURSING INSTRUCTORS
Teaching in a growing NLN accredited associate degree Nursing program. Qualifications: Master's degree in clinical specialty. Salary open. Openings for Sept. 1974. Full & part time. Contact: Dean of Instruction Cumberland County College P. O. Box 517, Vineland, N. J. 08360. Phone 609-691-8600, Ext. 70. An equal opportunity / affirmative Action employer. (46-48)

FOREMAN

Working foremen for tool & die room. Must be an all around machinist and capable of handling problems.

Call FRANK FOX
216-883-5000 (46-52)

GENERAL FOREMAN OR PLANT SUPERINTENDENT
To supervise small shop, weld fabricating and assembly, take charge. Aggressive individual only, able to attract good reliable personnel. Call S. R. Merriman, V. P., for interview, or send resume to: AQUA TECH INC., P. O. Box 1907, Cleveland, Ohio 44106. 216-231-1010. (46-48)

PIPE FITTER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

ARKANSAS KRAFT CORPORATION Morrilton, Arkansas 72110

Immediate Openings
For Journeyman Mechanic
In The Following Area:
Instrumentation
Rate \$6.18 Per Hour
Electrical
Rate \$6.18 Per Hour
Pipe Fitter & Welder
Rate \$6.18 Per Hour
Mechanic & Welder
Rate \$6.18 Per Hour

This Is A Multicraft Paper Mill.
Paper Mill Experience Preferred But Not Essential.
Excellent Company With Good Fringes. Steady Work.

CONTACT PERSONNEL OFFICE:

(501) 354-4521

An Equal Opportunity Employer

(47-49)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• INŽ. RAIMUNDAS IR GRAŽINA KUDUKIAI, ši šeštadienį, birželio 22 d. išskrenda į New Yorką, kur dalyvaus buv. gubernatoriaus Nelson Rockefellerio namuose ruošiamame Valsybės sekretoriaus H. Kissingerio ir jo žmonos priėmimo.

• Cleveland Trust perorganizuojamas ir Ohio Supreme Court leidis Lake ir Lorain apskrity esantieji banko skyriai visiškai atskiriami ir tampa nepriklausomi. The Willoughby ir Painesville bankai vadinsis Lakeshore Trust, o Lorain bankas vadinsis First Lorain Trust.

• Dr. Viktoras Stankus atidarė dantų gydymo kabinetą Jefferson Centre, Suite 130, 5001 Mayfield Rd., Lyndhurst, Ohio. Tel. 381-3580.

Dr. Viktoras Stankus praeitą šeštadienį savo naujai atidarytame dantų gydymo kabinete sukvietė Clevelando visuomenę susipažinti su jo įstaiga. Nuotraukoje dr. A. Matulionis ir Rūta Gaidžiūnaitė-Gamber.

V. Bacevičiaus nuotrauka.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20.000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektron. dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

Birželio trėmimų minėjime Clevelande ALT skyriaus pirm. Algis Rukšėnas ir programą išpildę menininkai: Vacys Jurgelis, Nora Braziulienė, Genė Karsokienė, Bronius Kazėnas ir Julius Kazėnas.

MINĖJO BAIŠŪJĮ BIRŽELĮ...

(Atkelta iš 1 psl.)

želio 16 dieną kaip "Lithuanian Commemoration Day". Trumpą šiai progai skirtą žodį tarė šios apylinkės Councilmanas D.J. Trenton.

"Niekas geriau negali perduoti mums tų įvykių vaizdo ar išgyvenimų tų, kuriuos asmeniškai ši tragedija palietė, kaip pati tos tragedijos auka. Čia savo tarpe

šiandieną mes taip tik tokią auką turime", kalbėjo Algis Rukšėnas.

"Jis, dėka tvirtos valios, nepaprasto pasiryžimo gyventi ir, tur būt, paties Lickimo sprendimu, išgyvenęs baisias tremties kančias, ne tik išliko gyvas, nepalūžo dvasia, bet kaip per stebuklą pateko į laisvąjį pasaulį, kad čia mums liudytų apie Pragarą Laboratoriją." Jis pristatė Kreivėną, šios dienos pagrindinį kalbėtoją, kaip "gyvą kankinį, laimingai išsigelbėjusį iš tos Pragaros Laboratorijos".

Jonas Kreivėnas ilgesnėję savo kalboj papasakojo apie neįsivaizduojamo žiaurumo ir kančių išgyvenimus. Apie tai kalbėdamas, jis pats negalėjo nusišluoti savo susijaudinimo tuos vaizdus prisiminęs. Pav. prisiminęs, kai jų išalkusios ir mirtinai išvargusios kolonos vienas jaunas vyras sukritęs ant žemės, ir kaip enkavedistas kolonos viršininkas, nuplėšęs nelaimingojo drabužius, jį durtuvu prismeigė prie žemės kaip pavyzdį, kas laukia, jei ir kiti 'drisčių' sukluptų... Kai alkani, lyg išprotėję, kaliniai, kiti kitą trypdami, veržėsi ir draskė medų pakabintą negyvą šunį, kad atsiplėštų gabalą šunienos. Enkavedistai žiūrėjo ir ciniškai kvatojo. Papasakojo, kaip jis iš bado ištinės ir pilnas vandens, pats sau pasidarė 'operaciją' vinimi prasidūręs ir išleidęs vandenį. Laimingu sutapiu, jis sutiko lietuvių kalinų gydytoją, kuris jį paėmė į ligoninę, gydė ir slėpė. Vėliau, kaliniai kriminalistai buvę atrenkami ir vežami į darbus kolchozuose ir fabrikuose, kur turėję geresnes sąlygas. Tas gydytojas išrašė jį į kalinių-kriminalistų sąrašą. Tokiu būdu jis net pateko į veterinarijos mokyklą ir ją gerai baigė. Bet čia susėkė, kad jis yra politinis kalinys, ir todėl naujai įsigytoj 'profesijoj' dirbti neleido, bet išvarė į laukus, bet sąlygos šiek tiek buvo geresnės, negu tiesiant geležinkelį Sibiro tundroje.

Toliau Jonas Kreivėnas išpėjo, kad niekas komunistinėje sistemoje nepasikeitė. Jie tik išmoko vartoti gudresnes priemones. Kvietė

neklusyti, ką pasakoja iš Lietuvos atvykę režimo patikėtiniai. O nuvykusiems į Lietuvą, patarė būti akyliams ir kritiškiems: ką jie ten matys — tai tik paviršius. Po juo slepiasi tikrovė ir okupanto kėsiai. Už kiekvieno lietuvių aukštesnio pareigūno stovi ruskis ir įsako, ką reikia daryti. Atrodo daug spausdinama lietuvių kalba, bet ištikrųjų geresnių spausdinių tik labai mažai, tuo tarpu kai propagandinės ir rusiškos literatūros — kiek tik nori. Netruksta ir degtinės. Lietuviai Vilniuje išplanavo gražius rajonus ir pristatė daug namų, bet juose gyvena Maskvos kolonistai ir jos patikėtiniai. Lietuvą pagamina daug gėrybių, bet lietuviai mažai jų mato — jos gabenamos į rytus, Maskvos linkui. Kvietė visus būti vieningais kovoje už Lietuvos laisvę, ir jaunimą išlikti lietuviams.

Susirinkusieji Sibiro kankiniui išreiškė padėką ir pagarbą atsistojimu ir karštais plojimais.

Trumpa, bet prasmingai parinktomis dainomis meninė programos dalį atliko Nora Braziulienė, Genė Karsokienė, Julius Kazėnas ir jo sūnus Bronius Kazėnas, kuris taip pat sugiedojo Amerikos himną, ir Vacys Jurgelis. (k)

GIRDĖSIME JAUNUOSIUS TALENTUS

Š. m. birželio 8 d. DLK Birutės Draugijos, Clevelando skyrius turėjo visuotinę susirinkimą pirm. V. Nagevičienės namuose.

Susirinkime buvo peržvelgti Draugijos metų darbai ir ateities veikla. Kaip praeity, taip ir savo ateities veikloje birutietės dideliu dėmesiu seka mūsų jaunimo talentus bei viešą jų pasireiškimą. Todėl š. m. rugsėjo 7 d. Lietuvių Namuose Birutės Draugija rengia pirmąjį rudens balių, kurio meninės dalies išpildytojai yra pakviesti žinomi mūsų jaunos kartos talentai sol. A. Simonaitytė iš Chicago ir pianistai Vytautas Smetona ir Vytautas Puškorius iš Clevelando (s)

Pranas ir Bronė Maineliai su dukra Nijole, baigusia Villa Angela gimnaziją. Šalia stovi brolis Algis.

V. Bacevičiaus nuotrauka

• Clevelando šauliai birželio 16 d. turėjo šaudymo pratimus šaulio A. Andriūšaičio sodyboje. Šita sodyba 86 akrių, vaisinių medžių ir miško, yra 37 mylios nuo Clevelando prie Genevos. Malonus sodybos šeimininkas nuoširdžiai pasitiko šaulius ir aktyviai dalyvavo šaudymo pratimuose, nes jau antri metai kaip pats priklauso Clevelando šaulių kuopai. Šaudymo pratimai buvo atlikti 22 kalibro šautuvais, taip pat buvo šaudoma ir iš pistoleto. Kiekvienas šaulys turėjo galimybę iššauti po 20 šovinių. Taikliausiu šaudymu pasižymėjo jaunas šaulys J. Navickas surinkdamas 177 taškus ir antrą vietą užėmė R. Staškūnas surinkdamas 122 taškus.

PASAULINĖS FUTBOLO RUNGTYNĖS

Vokietijoje birželio 13 d. prasidėjo pasaulinės futbolo rungtynės, kurios tęsis iki liepos 7 d. (žiūr. skelbimus).

Rungtynės bus perduodamos per satelitą specialiu

Magna Verde Presents Local Chmn., Mario Kavcic. Pilnas reportažas kasdien iš Pasaulinių Futbolo rungtynių per radiją WZAK 93.1 mc. 'The Ethnic Voice.'

Saturday, JUNE 22
SCOTLAND vs YUGOSLAVIA
11:00 AM

W.GERMANY vs E.GERMANY
2:30 PM

Sunday, JUNE 23
ITALY vs POLAND
11:00 AM

TICKETS ON SALE NOW
General Admission \$8.00
Reserved Seats \$10.00

CLEVELAND ARENA
3717 Euclid Avenue

Children under 12, 1/2 price Monday-Friday

TV tinklu ir Clevelande galima bus matyti tik Arenoje, 3717 Euclid Ave., specialiai įrengtame dideliame ekrane.

HOUSE FOR SALE

By owner: Cleveland, E. 185 area. Newer 4½ room bungalow 27,900. Call: 531-2706.

UniPerm

Paskutinis žodis plaukų sudėjime

Nauja kaip rytojus pro fesiniai precizinė pusmetinė sistema Helene Curtis, kuri paruošta puikioms garbanoms, kondicijai ir kontrolei kiekvienam kartui.

Užsisakykite datą šiandien bepriekiaštiam grožiui, natūraliai, automatiškai.

Specialios vertės mūsų populiarius Femme-Fair Perm

Puikūs lokanai išlaikymui jūsų mėgiamos šukuosenos su maloniu ir švelniu užtikrinimu. Patyrusiai atlikta taip kaip jums patinka pilnai kirpimu.

Dabar tik \$7.95

Išplovimas ir sudėjimas
Tai iš tikrųjų laikosi

\$3.45 Dažymas
Leiskit eksperimentams atlikti tik \$6.95

Kirpimas
Nepaprastos patirties kirpimas

\$2.95 Pusmetinės blakstienos
Pilnos paros žavėsiui \$15

"Blower" stilius \$6.95

Vakaro užsakymai

Penkt., šeštad. patarnavimo kaina tik 50 c. daugiau

andré duval

EAST

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161
• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-9686
• Parnatown, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-9029

JOURNEYMEN

Looking for a change?
TOOL and DIE MAKERS
AND/OR
DIE REPAIRMEN

Full benefits include:

- Life Insurance
- Vacation based on percent of earnings
- Fully paid medical benefits for Employee and family
- Cost of living
- Overtime
- Paid Holidays
- Sickness and Accident Insurance
- Many other benefits

For more information call 1-353-5931, Bowling Green, Ohio or in Toledo, Ohio call 241-4533 for appointment or apply anytime between 8 a.m. and 5 p.m. at

Midwest Stamping & Mfg. Co., Inc.

Napoleon Rd. and Manville Ave., Bowling Green O.
An Equal Opportunity Employer

(47-49)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Naujai įsigytos rinkimo mašinos skolos išmokėjimui aukų atsiuntė:

• **Dr. Danielius Degėsys**, Clevelande, kad greičiau būtų užbaigta mokėti skola už nupirktą rinkimo mašiną, įteikė 100 dolerių.

• **LST Korp! Neo-lithuania** Los Angeles padalinys per išdininką B. Dūdą atsiuntė 25 dol.

• **Dr. Petras Stungys**, Massillon, Ohio 10 dol.

• **SLA 352 kuopa** Detroit 10 dol.

• **Mykolas Smelstorių**, Clevelande, 5 dol.

• **Pranas Karalius**, Clevelande, 5 dol.

• **Konstantinas Petrauskas**, Chicagoje, 5 dol.

Visiems aukotojams, prisidėjusiems auka padėti mums išmokėti skolą už įsigytą naują rinkimo mašinėlę nuoširdžiai dėkojame.

Mašinėlė su visais priedais mums kainavo 8,219.15 dol. Iki šiam laikui Dirvos rėmėjai suaukojo 7,836.65 dol. Dar lieka mokėti — 382.50 dol. Būsime dėkingi skaitytojams, jei ir nedidelė auka padės mums šią skolą išmokėti. Ačiū.

• **Dirvos novelės konkurso** jury komisiją sudaro rašytojai: pirm. Vytautas Alantas, Balys Gražulis ir Alfonsas Nakas.

Komisijai persiūtos gautos novelės ir ji pradėjo skaityti įvertinimui.

Premijos 500 dol. mecenatas yra Simas Kašielionis, gyv. Chicagoje.

• **Dirvos novelės konkurso** gauta dar viena novelė Adomo Adomaičio — "Adomo žaidimas".

• **Ok. Lietuvoje** birželio 13 d. mirė dail. Stasys Ušinskas, sulaukęs 69 metų amžiaus. Jis buvo žinomas dekoratyvinės tapybos, teatro dekoracijų, vitražų srityse.

• **Washingtonė** įvyksta trijų dienų laisvės seminaras liepos 5-7 dienomis Ramada Inn viešbutyje, Massachusetts Ave. Thomas Circle, globojamas Christiana Anti - Communism Crusade. Bus įvairių filmų ir paskaitų ir diskusijų. Registracija prasideda nuo 9 val. r. Crusade prezidentas yra Fred Schwarz, medicinos daktaras.

Skaitytit ir platinkit
DIRVĄ

Brangiai motinai

VIKTORIJAI RIMAVIČIENEI

mirus, jos dukrą ir žentą VANDĄ ir VACLOVĄ
MAŽEIKUS užjaučia ir skausmu dalinasi

Eleonora ir Mečys
Valiukėnai

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Amerikos Lietuvių Taryba ruošia aštuntąjį Amerikos lietuvių kongresą rugsėjo 28-29 d. Chicagoje Pic-Congress viešbutyje.

Kongrese bus plati ir įdomi programa. Rugsėjo 28 d. vakare bus ruošiamas banketas.

Amerikos Lietuvių Taryba nuoširdžiai kviečia visus prisidėti prie kongreso pasisekimo. Sunki mūsų brolių padėtis okupuotoje Lietuvoje reikalauja, kad jungtinėmis jėgomis apsvaistytume, kaip sėkmingiau galėtume darbuotis jų išlaisvinimui ir kokių pastangų dabar visi vieningai turėtume imtis.

Kongrese dalyvauja:

1. Visi Amerikos Lietuvių Tarybos centro nariai.

2. Centrinės, bendrinės organizacijos siunčia po 6 atstovus.

4. Vietinės draugijos, klubai, kuopos bei skyriai siunčia po 1 atstovą nuo kiekvienų 10 narių.

5. Laikraščių redakcijos ir lietuvių radijo programos siunčia po 3 atstovus.

Kongrese dalyvauti kviečiami ir svečiai — visa patriotinė lietuvių visuomenė.

Šia proga kviečiame visus centrines, bendrines organizacijas bei jų kuopas ir skyrius, ALT skyrius ir visus ALT draugus atsiųsti savo raštiškus sveikinimus ir kongresui linkėjimus, kurie bus išspausdinti kongreso programos knygoje.

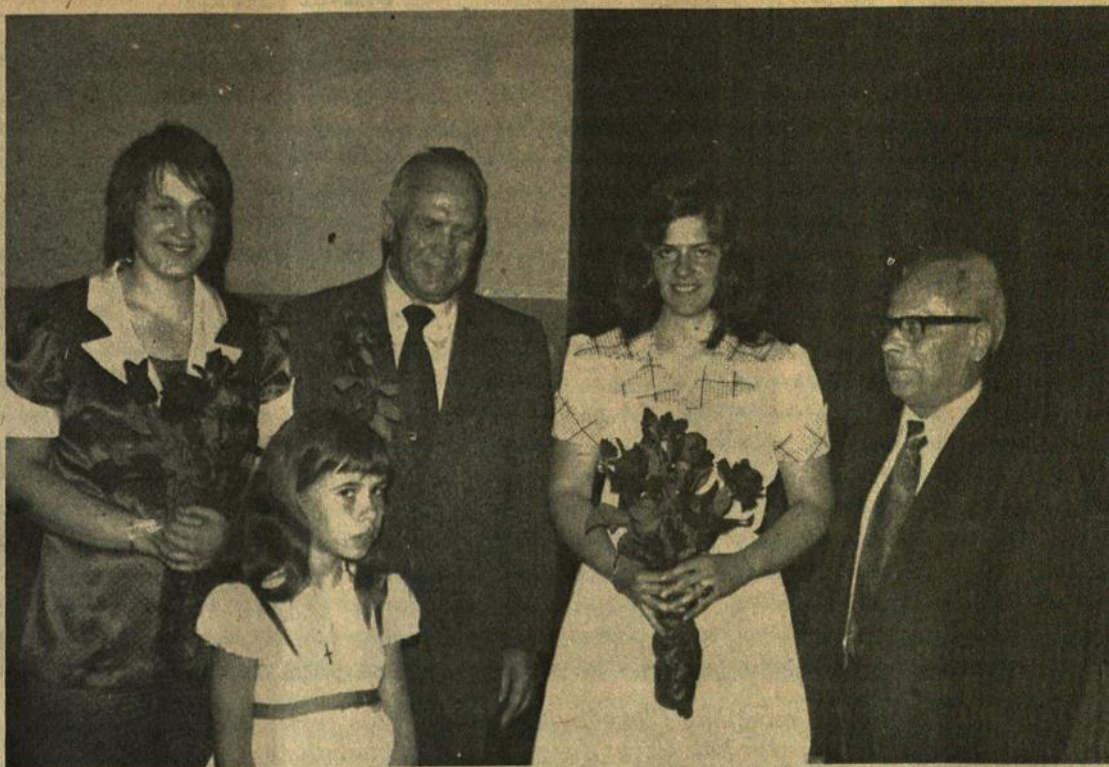
ALT

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami pranešimą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

A. Pinkuvienė, Cleveland	\$2.00
V. Žygas, Cicero	2.00
R. Bartuškienė, Willoughby Hills	2.00
A. Česonis, Philadelphia	3.00
J. Veselka, Evergreen Park	2.00
Halina Dilys, Chicago	3.00
S. Gečas, Chicago	2.00
H. Kmitas, Los Angeles	7.00
A. Gruzdys, New Haven	4.00
A. Elijošius, Rexdale	2.00
M. Bachunas, Chicago	7.00
W. Dautartas, Willoughby Hills	7.00
P. Račkauskas, Dorchester	2.00
V. Juralis, Hartford	7.00
J. Cibiras, Dayton	2.00
E. Jansonas, Osterville	7.00
A. P. Muliolis, Euclid	2.00
R. Jurkūnas, Lomita	1.00
Stepas Lungys, Dearborn Hts.	2.00
S. Šmaizys, Chicago	2.00
P. Stungys, Massillon	10.00
J. Stašaitis, Dorchester	7.00
X. Y., Cleveland	5.00
D. Liepas, Cicero	2.00
J. Neverauskas, Munster	7.00
J. Palšis, Chicago	2.00
D. Adomaitis, Chicago	2.00
G. Alekna, Racine	2.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

East Chicago, Ind. Baisiojo birželio minėjimo programos išpildytojai. Iš kairės: Jūratė Tautvilaitė, Jonas Rimkūnas, Aušra Aukštuolytė ir apyl. pirm. Petras Indreika. Priekyje gėles įteikusi Teresėlė Petritytė. K. Pocius nuotrauka

East Chicagoj paminėti tragiški įvykiai

Pas mus yra nusistovėjusi tokia tvarka, kad Vasario 16 minėjimą rengia ALTos skyrius, o tragiškuosius birželio įvykius — Lietuvių Bendruomenės apylinkė.

Šiais metais šių įvykių minėjimas įvyko birželio 9 d. parapijos patalpose. Pirmiausia bažnyčioje visi pasimeldėme už mirusius ir žuvusius tautiečius, o po pamaldų persikėlėme į parapijos salę išklaupti paskaitą ir meninę dalį.

Salėje minėjimą atidarė LB apyl. pirmininkas Petras Indreika ir atsistojimu pagerbė žuvusius už laisvę lietuvius. Invokaciją sukalbėjo kun. Povilas Jakulevičius.

Kruopščiai paruoštą paskaitą skaitė vietos apylinkės narys Jonas Rimkūnas. Savo žodyje, paskaitininkas nubraukė laiko dulkes nuo tragiškųjų įvykių, įvykusių prieš 33-34 metus. Raudonoji armija, okupuodama Lietuvą, sunaikino ne tik nepriklausomą valstybės gyvenimą, nuterėjo žydintį kraštą, bet taip pat nužudė, sukišo į kalėjimus ir ištrėmė į šaltąjį Sibirą dešimtis tūkstančių lietuvių. Karas, rudoji okupacija toliau tęsė pradėtą bolševikų darbą. Šimtai tūkstančių mūsų piliečių buvo uždaryti į getus ir paleisti per krematoriumo kaminus, o dešimtys tūkstančių lietuvių buvo uždaryti į koncentracijos stovyklas ar išsiųsti vergų darbams į Vokietijos gilumą.

Antroji bolševikų okupacija sutiko didesnę lietuvių pasipriešinimą ir partizaninio karo metu žuvo apie 30.000 geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų. Lietuvis kraujo auka stengėsi apginti savo krašto ir savo laisvę. Rusiškasis komunizmas, kelerio-pai didesnėmis jėgomis, užgniaužė lietuvių pasipriešinimą ir šimtus tūkstančių ištrėmė į tolimiausius Rusijos kampų lėtai bado ir šalčio mirčiai.

Jūratė Tautvilaitė išpildo programą.

K. Pocius nuotrauka

Taip nukraujavusi lietuvių tauta turėjo pakelti okupanto suduotus smūgius ir ryžtis ateities gyvenimui. Šiandien Lietuva, nors okupanto prispausta, kantariai velka vergijos jungą, bet nepraranda vilties, susidėjus palankesnėms aplinkybėms, atgauti laisvę.

Viešnia iš Chicago, buvusi netolima mūsų kaimynė iš Gary, absolventė Jūratė Tautvilaitė, pritardama gitara, skambiu balsu padainavo keletą liaudies dainų. Mūsų studentė Aušra Aukštuolytė vaizdžiai paskaitė V. Mačernio "Penktąją viziją". Abi jaunuolės buvo šiltai priimtoms, o pirmininkas P. Indreika, atsidėkodamas už jų triušą, apdovanojo lietuvių ženkleliais.

Aušra Aukštuolytė skaito V. Mačernio poeziją.

K. Pocius nuotrauka

Teresėlė Petritytė įteikė gyvų rožių puokštės.

Džiugu buvo klausyti, kai gražia lietuvių kalba jaunuolės atliko programą, o širdyje liko malonus ir pasididžiavimą kelias džiaugsmas.

TRADICINĖS
GEGUŽINĖS

LB East Chicago apylinkės tradicinė gegužinė įvyks š.m. liepos 7 d. (sekmadienį) Jonyno soduose, Chesterton, Ind. Veiks užkandinė ir baras. Visi lietuviai kviečiami atvykti ir gražioje gamtoje praleisti popietę.

ALTS-gos East Chicago skyriaus tradicinė gegužinė — vakaronė įvyks š.m. liepos 20 d. (šeštadienį) lietuvių žinomoje vasarvietėje Union Pier, Mich., lietuvių kultūros namuose. Veiks užkandinė ir baras nuo 4 val. p. o šokiai 8 val. vak. grojant neolituonų orkestrui.

Visi vasarotojai ir svečiai

NAUJA "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" BENDROVĖS VALDYBA

'Nepriklausomos Lietuvos' spaudos bendrovės akcininkų visuotinis susirinkimas įvyko š.m. birželio 2 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Pirmininkavo V. Gruodis, sekretoriavo P. Adamonis ir V. Pieteraitis.

Senajai valdybai, prysakyje su J. Giriniu-Norvais, atsistatydinus, pirmininkas V. Gruodis susirinkimui pristatė 7 asmenų sąrašą. Kadangi kandidatų daugiau neatsirado, tai ir buvo visi septyni aklamacijos būdu išrinkti valdybos.

Dabar 'N.L.' valdyboje bus: V. Pieteraitis, Pr. Paukštaitis, J. Zabieliuskas, J. Anioliauskas, Br. Bagdžiūnas, B. Nagienė ir J. Stankaitis.

Tokiu pat būdu buvo išrinkti ir 3 kandidatai į revizijos komisiją: P. Adamonis, J. Adomonis ir J. Zavis.

Posėdis baigtas buv. valdybos nario J. Šiaučiulio linkėjimais sėkmės naujai išrinktai valdybai ir kuo greičiausiai, pagaliau surasti N. Lietuvai redaktorių.

Plater
IMMEDIATE OPENINGS FOR
EXPERIENCED:
ZINC AND CADMIUM
BARREL
PLATERS
GROUP LEADER
—AUTOMATED
ZINC RACK LINE
MAINTENANCE MAN
Must have electrical mechanical
Repairs experience.
Join a dynamic growth company
—a leader in its field. Excellent
promotional growth, pay, benefits
including bonus. Come in
for personal interview between
8 a.m.-5 p.m.
AMAC ENTERPRISES
5909 W. 130 St.
Parma, Ohio 44130
216-886-4880
An Equal Opportunity Employer
(48-51)

WANTED

MAINTENANCE
HELPERS
CUSTODIANS

Full Fringe Benefits Program;
Liberal Vacation Policy; 40 hr.
week; Immediate Openings; ten
paid Holidays.

Contact COUNCIL ROCK
SCHOOL DISTRICT,
ext. 31, (215) 355-3060

(48-52)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA
BURŠTEINA

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

